

Näkymättömän lapsen osa

► Sivu 4

Lähimmäispalvelu sopii nuorellekin

► Sivu 6

Tilaa hengittää pyhiinvaelluksella

► Sivu 8-9

Jaakko Kuusisto ja elämän kasvun paikat

► Sivu 16

SEURAKUNTAVAALEILLA vaikutetaan koko kirkkoon

Marraskuussa käytävät seurakuntavaalit ovat väylä vaikuttaa koko kirkkoa koskeviin asioihin ja arvoihin. Seurakunnan luottamushenkilöt valitsevat kirkon ylimmän elimen eli kirkolliskokouksen maallikkoedustajat

HIIPPAKUNTIEN PIISPAT kuuluvat kirkolliskokouksen edustajistoon.

Kirkolliskokouksen merkitys-
tä ja valtaa kirkossa verrataan
usein eduskuntaan. Kirkollis-
kokous päättää kirkon oppia ja
työtä koskevista linjauksista
sekä hallinnosta ja taloudesta.

Kirkolliskokous on kirkon lainsäädän-
töelin. Se käsittelee kirkkolakiin valmis-
tettut tai esitetyt muutokset ja antaa kirk-
kolakia koskevat esitykset eduskunnalle.

Rakenneuudistus kaatui

Joitakin vuosia sitten kirkolliskokous
päätti esimerkiksi rakenneuudistuksesta.
Toteutuessaan uudistus olisi tarkoittanut
sitä, että jokaisen seurakunnan olisi pitä-
nyt kuulua seurakuntayhtymään. Uudis-
tus kaatui vain muutamilla äänillä.

Tämän kevään kirkolliskokoukses-
sa suurimman mediahuomion sai aloi-
te avioliittokäsityksen laajentamisesta,
mutta päätettävänä oli myös monia muita
merkittäviä asioita.

Toukokuussa pidetty kirkolliskokous
käsittelee muun muassa lakia digitaalisten
palvelujen tarjoamisesta, päätti kirkko-
lain ja kirkkojärjestyksen uudistamisesta
ja hyväksyi Kirkon eläkerahaston maksut
sekä uudet lähetysjärjestöksi hyväksymi-
sen periaatteet.

Valtaosa maallikkoja

Kirkolliskokousedustajia on kaikkiaan
109. Hiippakunnista edustajia on 96, jois-
ta 64 on maallikkoja ja 32 pappeja. Lisäk-
si kirkolliskokousedustajia ovat muun
muassa hiippakuntien piispat ja kenttä-
piispa. Puheenjohtajana toimii arkkipiispa.

Tällä hetkellä Kuopion hiippakunnasta
on 10 kirkolliskokousedustajaa.

Vaikuta kirkon tulevaisuuteen

Seurakuntavaalien ehdokasasettelu on
käynnissä. Oman seurakunnan ehdok-
kaaksi voi asettua 17.9. saakka. Nyt halu-
taan panostaa erityisesti monipuolisten
ehdokkaiden saantiin. Seurakuntien tule-
vat päätökset vaativat monenlaista osaa-
mista ja kiinnostusta vaikuttaa seurakun-
tien tulevaisuuteen.

Vaalien teema on #minunkirkko-
ni. Tehokkain tapa tehdä kirkosta oman
näköinen ja vaikuttaa oman seurakunnan
päättöksiin, on pyrkiä luottamushenkilök-
si seurakunnan päättäviin elimiin.

Ehdokkaaksi voi asettua liittymällä
jo olemassa olevalle ehdokaslistalle tai
perustamalla oman valitsijayhdistyksen,
johon kuuluu vähintään 10 seurakunnan
äänioikeutettua jäsentä. Käytännön ohjei-
ta ehdokkaaksi ryhtymisestä saa oman
seurakunnan toimistosta. Seurakunta-
vaalit.fi -sivuilta löytyy runsaasti konk-

reettisiä neuvoja ja tietoa siitä, mitä luot-
tamushenkilöt tekevät seurakunnissa.

Hyvien ehdokkaiden saaminen vaatii
myös hyviä ja kiinnostavia valitsijayhdis-
tyksiä. Valitsijayhdistyksen vaaliohjel-
man selkeydellä ja läpinäkyvyydellä on
suuri merkitys niin ehdokasasettelussa
kuin äänestyksessä. Valitsijayhdistysten
kannattaa miettiä jo perustamisvaihees-
sa ja viestiä selkeästi ne teemat, joita
yhdistys ajaa ja joiden takana sen edus-
tajat ovat.

Seurakuntavaalien tärkeät päivämäärät

- Ehdokasasettelu päättyy 17.9.2018
- Ennakkoäänestys on 6.–10.11.2018
- Varsinainen äänestyspäivä 18.11.2018
- Lisätietoa: www.seurakuntavaalit.fi

Maallikot avainasemassa

Vaikka iso laiva kääntyy usein verkkaisesti, kirkolliskokouksessa maallikko voi vaikuttaa monella tavalla kirkon asioihin ja tulevaisuuteen. Tämän allekirjoittaa myös toista kautta kirkolliskokousedustajana toimiva Männistön seurakunnan kirkkoherra **Aulikki Mäkinen**.

”On hyvä muistaa, että maallikot ratkaisevat tämän kirkon isot linjat, koska he ovat enemmistönä kirkolliskokouksessa.”

Työskentely täysistunnossa on ulospäin näkyvin osa kirkolliskokouksen päätöksentekoprosessia. Täysistuntoja on mahdollista seurata netissä suorana lähetyksenä.

Huomattava osa kirkolliskokouksen valmistelu- ja vaikuttamistyöstä tehdään kuitenkin valiokunnissa. Mäkinen on ollut koko edustajuutensa ajan talousvaliokunnan jäsen.

”Se on ollut erittäin opettavainen paikka. Olen kiitollinen, että sinne päädyin.”

”Monet arkailevat talousvaliokuntaa, koska pelätään, ettei oma kompetenssi riitä. Siellä kuitenkin käsitellään hyvin monenlaisia asioita, ei pelkkää budjettia. Tietotaito karttuu koko ajan.”

Parhaimmillaan valiokuntatyössä yhdistyvätkin oma mielenkiinto, osaaminen ja uuden oppiminen. Mäkinen kertoo, että myös verkostoituminen on kirkolliskokouksessa tärkeä vaikuttamiskanava.

”On luontevaa ryhmäytyä samalla tavalla ajattelevien kanssa. Mutta erityisesti kannattaisi verkostoitua niiden suuntaan, jotka eivät edusta omaa kantaa. Se voi avata hedelmällistä keskustelua ja uusia näköaloja. Hyvät suhteet auttavat aina myös asioiden eteenpäin viemistä.”

HELI HARING

MÄNNISTÖN seurakunnan kirkkoherra Aulikki Mäkinen on toista kautta kirkolliskokousedustajana.

Maallikoilla eli seurakuntien luottamushenkilöiden valitsemilla edustajilla on suuri vaikutus kirkolliskokouksen päätöksiin. Tiedyt asiat kuten kirkon uskoa ja oppia sekä lakimuutoksia koskevat päätökset vaativat määränemmistön eli sen, että esitystä kannattaa vähintään ¾ edustajista.

Arvot ja suuret linjaukset

Nykyisten kirkolliskokousedustajien kausi päättyy keväällä 2020. Uudet edustajat valitaan saman vuoden kevättalvella.

Myös kirkolliskokoukseen kuten seurakuntavaaleihin asetetaan ehdolle valitsijayhdistysten kautta. Seurakuntayhtymissä äänioikeutettuja ovat sekä kirkkovaltuuston että seurakuntaneuvoston jäsenet. Seurakuntayhtymään kuulumattomissa seurakunnissa maallikkojäsenten vaaliin äänioikeutettuja ovat kirkkovaltuuston maallikkojäsenet.

Näin ollen seurakuntavaalit eivät ole ainoastaan paikallisvaalit, vaan ne ovat myös tärkeä kanava vaikuttaa koko kirkon arvoihin ja suuriin linjauksiin.

SARI JORMANAINEN

PÄÄKIRJOITUS

Minna Siikaniva
minna.siikaniva@evl.fi

Taivaallinen taukopaikka

Kulunut kesä oli varsin helteinen. Elokuun alussa Kirkko ja koti -lehden toimituksen sisälämpötila oli edelleen noin 30. Päätin lähteä vilvoittelemaan ulos Snellmanin puistoon, mutta sielläkin oli liian kuuma. Tuomiokirkko kutsui houkuttelevasti mäen päällä, joten kipusin sinne suojaan helteeltä.

Kevään tuore ylioppilas, tiekirkko-opas **Joona Mäkinen** kertoi, että kirkossa vierailee keskimäärin 100 kävijää päivässä. Kuopion tuomiokirkko oli viime vuonna neljänneksi suosituin tiekirkko. Mäkisen mukaan kävijöitä on tänä kesänä ollut suomalaisten lisäksi eniten Saksasta, Venäjältä, Ruotsista, Espanjasta, Italiasta ja Ranskasta. Kirkot ja niiden hyvin hoidetut ympäristöt ovat ikkuna historiaan, arkkitehtuuriin ja kulttuuriin.

Juttelimme aikamme ja kysyin häneltä, mitä kävijät yleensä haluavat tietää. Yleisimmät kysymykset olivat: Missä on wc ja miten täältä pääsee ulos?

”Kun hätä on kova, apu on lähellä.”

Minua hieman huvitti, mutta sitten ajattelin, että tavallaan perusasioiden äärellä ollaan. Kunpa ihmiset oivaltaisivat, että kun hätä on kova, apu on lähellä. Enkä nyt tarkoita wc:ssä käyntiä. Pappien kanssa voi jutella mieltään painavista asioista.

Keskustelu saattaa auttaa löytämään ulospääsyn vaikeasta tilanteesta.

Tiekirkkojen kävijäpalaute kertoo, että vierailijat arvostavat ennen kaikkea sitä, että kirkot pitävät ovensa auki. Myös oppaat saavat kiitosta. On hienoa, että kirkkoissa on opas, jolta saa lisätietoa kirkosta, paikkakunnasta tai hänen kanssaan voi muuten vaan jutella.

Ympäri vuoden on hyvä muistaa, että kirkkoon astumalla voi pitää toisenlaisen tauon, nauttien rauhasta ja pyhästä.

KUUKAUDEN VALINNAT

25

KUOPION SEURAKUNNISSA vihittiin 18.8.2018 lauantaina 25 paria avioliittoon. Vihkimisiä on enemmän kuin yleensä vastaavaan aikaan elokuussa. Helposti muistettavalla päivämäärällä on merkitystä aviopareille.

1,25%

SIILINJÄRVEN SEURAKUNNAN veroprosentin nostamista lykättäneen. Kirkkovaltuustolle esitetään, että valtuusto vahvistaa ensi vuoden tuloveroprosentiksi nykyisen 1,25, vaikka budjetti on alijäämäinen ja korotusta on ensi vuodelle suunniteltu.

300 000

RADIOJUMALANPALVELUKSET ovat kautta aikojen olleet Ylen suosituimpia radio-ohjelmia. Sunnuntain jumalanpalveluksia seuraa Yle Radio1:ssä keskimäärin 300 000 kuuntelijaa.

KIRKKOHALLITUKSEN kansliapäällikkö **Jukka Keskitalo** valittiin Oulun seuravaksi piispaksi, **Samuel Salmen** seurajaksi suoraan ensimmäisellä vaalikierroksella. Hän sai yli puolet annetuista äänistä (59,4 %) eli 597 ääntä, kun **Niilo Pesonen** sai 261 ääntä ja **Jukka Hautala** 145 ääntä. Äänestysprosentti oli 88,7 %.

KIRKON ULKOMAANAPU avaa Suomen ensimmäisen hävikkiruokamyymälän 20.9. Helsingin Kalasatamaan kauppakeskus REDIIIN. WeFood-kauppa vähentää ruokahävikkiä myymällä kehitysyhteistyön hyväksi elintarvikkeita ja tuotteita, jotka muuten päätyisivät jätteeksi. Suomessa hävikkiruokaa syntyy vuosittain 400–500 miljoonaa kiloa. Hankkeen joukkorahoitusta voi tukea lähettämällä viestin WEFOD numeroon 16499. Viestin hinta on 15 euroa.

SOTAINVALIDIEN VELJESLIITTO kiitti Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa jäsentensä parissa tehdystä mittavasta ja pitkäaikaisesta työstä luovuttamalla sille arvostetun kiertopalkintonsa, Presidentin kultaisen kiekon. Palkinnon vastaanotti arkkipiispa **Tapio Luoma**.

RUKOILEN

Armollinen Isä, lähestyn arasti Sinua uskoen, että kuulet ja tavallasi myös reagoit. Miten se tapahtuu, on meille käsittämätöntä ja monesti yllättävää, mutta luotan hyvántahtoisuuteesi ja haluusi hyvään. Etsimme monesti onnea ja hyvää elämää vääristä paikoista ja väärin keinoin. Avaa silmämme näkemään, mikä on todella tärkeää ja anna voimia luopua turhasta.

Aamen.

KADOTAMMEKO yhteisen tajun?

Maailman onnellisin maa, maailman onnellisimmat lapset ja nuoret? Vaikka valtaosalla maamme lapsista menee hyvin, liian moni jää näkymättömäksi, koska taju yhteisestä hyvästä on sumentunut.

”Meillä aikuisilla on iso tehtävä kannustaa ja kasvattaa, mutta meistä ei ole lapsen vertaiseksi”, lapsiasiavaltuutettu **Tuomas Kurttila** sanoo.

Lapselle ja nuorelle syrjäytyminen on nimenomaan oman vertaisryhmän puutetta, yksinäisyyttä. Sitä kokee Kurttilan mukaan joka kymmenes nuori.

Lapsiasiavaltuutettu kiinnittää erityistä huomiota maahanmuuttajataustaisiin lapsiin.

”Emme riittävän hyvin osaa kotouttaa Suomeen tulijoita.”

Pitäisi enemmän puhua kaverisuhteita tukevista arkisista asioista: Mitä on yökyläily? Miksi syntymäpäiväkutsut ovat tärkeitä?

”On tärkeää, että kaikki kutsutaan ja että kutsua kunnioitetaan. On tärkeää, että lapsi pääsee kavereiden kanssa ulos, myös ilta-aikaan”, Kurttila kuvailee.

Leikkiä köyhyydellä?

Kurttila haastaa suomalaisia tunnistamaan, miksi Suomi on yksi parhaista paikoista kasvaa lapsena ja nuorena. On neuvola, päivähoito-oikeus, lastensuojelu, peruskoulu, kouluruoka ja paljon muuta.

Lapsiasiavaltuutettu herättelee yhteisen taju.

”Tämän päivän Suomi on monta Suomea. Kokemukset erkaantuvat.”

Kurttila mainitsee esimerkiksi niin leirikoulut ja luokkaretket kuin digitaaliset oppimateriaalit. Arjessa ei ymmärrä toisen ihmisen osaa ja osattomuutta.

”Asettuu vastakkain huoltajan halu ja ryhmän todellisuus. Päättäjien tehtävä on ylläpitää yhteisen taju.”

Vaikkapa perusopetuksen maksuttomuus on Kurttilan mukaan usein veteen piirretty viiva. Eräässä kaupungissa tietyn oppiaineen materiaalit ovat sähköisiä. Niille lapsille, joilla ei ole omaa tablettia, on tarjottu mahdollisuus tehdä läksyjä kirjastolla ennen tai jälkeen koulupäivän.

”Lapselle ja nuorelle syrjäytyminen on nimenomaan oman vertaisryhmän puutetta”

”Näin köyhyys tulee ympäristöihin, joiden pitäisi olla kaikista suojatuimpia. Leikimme köyhyydellä, kun emme ymmärrä, mitä seurauksia enemmistön päätöksillä voi olla. Riittääkö se taso, että osa lapsista opiskelee kirjastolla viikonloppuisin? Tuolloin yhdenvertaisuutta ei enää pidetä tärkeänä”, Kurttila huomauttaa.

Samaan aikaan oppimistulokset heikenevät. Suomi on kyllä koulutuksen kärkimaita, mutta pärjäämisen korkea keskiarvo luo harhan.

”Joka kahdeksas 15-vuotias poika ei osaa lukea.”

LAPSIASIAVALTUUTETTU Tuomas Kurttila kannustaa niin päättäjiä kuin jokaista aikuista samaistumaan toisen ihmisen osaan – ja osattomuuteen.

Kun aikuiset huolehtivat siitä, että koulutus ei maksa ja luokkaretket ovat mahdollisia kaikille, vähennetään ulkopuolisuutta ja häpeää.

”Jos ollaan valmiita ’omasta kukkarosta’ -kulttuuriin, yhteiskunnan pitää ottaa kantaa siihen, että vähävaraisillekin nämä kustannetaan.”

Kuuluuko lapsen ääni?

Kurttilan mukaan lapsen edun ohittaminen näkyy muun muassa aukioloaikojen ja alkoholin myynnin vapauttamisessa.

”Päättäjät eivät tunnista niiden 75 000 lapsen asemaa, joille vanhempien alkoholin käyttö aiheuttaa vakavia ongelmia. Kun muu maailma rajoittaa myyntiä, Suomi menee toiseen suuntaan. Emme ajattele yhteisen tajusta vaan vapauden puheesta käsin.”

Kurttila toivoo, etteivät kiire, valtava syke ja uudistukset peittäisi alleen Suomen vahvuutta.

”Viisaus on tavanomaisissa asioissa. Suurissa uudistuksissa en kuule puhuttavan lapsiperheiden kotipalvelusta, kasvatus- ja perheneuvonnasta tai parisuhteiden tuesta. Puhutaan

rakenteista, mutta ihminen on hyvin etäällä. Päättäjät eivät pysähdy miettimään, miltä peruspalvelusta karsiminen tutkimusten ja perhekokemusten valossa näyttää.”

Parhaillaan Suomessa laaditaan kansallista lapsistrategiaa, johon lapsiasiavaltuutettu odottaa hankkeiden sijaan kirkkaita uudistus- ja kehittämislinjoja.

”Otettaisiin oppia siitä, missä on oltu hyviä, kuten kotipalvelu.”

Kirkonkin ryhdistäydyttävä

Lapsiasiavaltuutetun mielestä kirkko voisi ryhdistäytyä huomaamaan lapsiperheköyhyyden omassa ympäristössään.

”Esimerkiksi sijoitettu nuori voi olla tilanteessa, jossa hän joutuu valitsemaan rippikoulun ja huvipuiston väliltä. Aina seurakunnat eivät näitä tilanteita huomaa eivätkä lapset tai perheet itse ota asiaa esille.”

Lapsen osan näkyväksi tekijänä vaikkapa kummin rooli on keskeinen.

Kurttila kiittää kirkon parisuhdetyötä. Samalla hän kummastelee, miten valtio on jättänyt nämä palvelut kirkon

tehtäväksi eikä aktiivisesti takaa palveluja kaikille.

”Kun joka kahdeksas Suomeen syntyvä lapsi syntyy maahanmuuttajaaidille, kirkko ei ole tukea tarvitsevan kannalta aina se paras ympäristö. Entä miten uskotavasti kirkko voi sanoa, että perheiden kasvatus-, neuvonta- ja tukipalvelut ovat kaikille? Periaatteessa ovat, tosiasiasa eivät”, Kurttila sanoo ja viittaa perheiden ja parisuhteiden moninaisuuteen.

”Ihmiset eivät pysty vakuuttumaan, että kirkko on oikeasti heitä palvele-massa.”

Kurttila odottaa kirkon aktiivisuutta myös oman uskonnon opetuksen suhteen perusopetuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa.

”Kun syntyy paikallisia tapoja soveltaa lakia kaupunki- ja koulukohtaisesti, tilanne ei ole hyvä lapsen ja yhteisen käsityspohjan kannalta. Jos kirkko ei tunnista, että siltä vaadittaisiin nyt syvällistä otetta uskontokasvatuksessa, niin joku muu sen määrittelee. En jäisi odottamaan, että poliittiset puolueet ratkaisivat asian.”

MITÄ MIELESSÄ?

HETA NYKÄNEN nauttii marjojen ja sienien lisäksi villiyrteistä, kuten nokkosesta.

Makumatkalle metsään

Sienistä ja marjoista saa maukkaan sekä ravitsevan lisän ruokapöytään. Kotitalousasiantuntija **Heta Nykäselä** Savon Martoista on paljon kokemusta luonnon kasvien ja sienien hyödyntämisestä.

Keräätkö itse ahkerasti metsän antimia?

”Kyllä, ehdottomasti. Tänä vuonna tosin oli huono korvasienisato ainakin minun alueellani. Korvasienet kyllä lähtivät hyvin kasvamaan, mutta sitten kuivuivat. Paikka paikoinhan niitäkin on ollut. Tietysti jos on rajusti sadetta, joka vähän rikkoo maanpintaa, niin uskon, että sieltä jotakin sieniä tulee.”

Miten tunnistaa syötäväksi kelpaavat kasvit ja sienet?

”Sienistä on olemassa esimer-

kiksi mobiilioppaita, joita voi kännykällä käyttää tunnistamiseen.

Mutta minusta se nyt on ihan paras opas, joka tietää marja- ja sienipaikat ja tuntee vielä ne sienet. Sellaistakin voi käyttää. On myös tosi mukava kahdestaan tai porukan kanssa olla ja parantaa maailmaa samalla. Tai sitten olla ihan ylhäisessä yksinäisyydessään ja vain kuunnella luonnon ääniä.”

Mitä sieni- tai marjametsälle lähtiessä tarvitaan?

”Varustus kannattaa katsoa niin, että se sopii metsään. Kenkinä perinteiset kumpparit ovat sopivat. Pukeutua kannattaa pitkähihaiseen, sillä hihat toimivat punkkisuojana, ja hyttysiäkin monesti on. Myöskin on huolehdittava

siitä, että osaa liikkua metsässä. Jos on vieras metsä ja yksin lähdössä marjaan, niin aina pitää ilmoittaa lähtiessä, mihin suuntaan on menossa. Tänä päivänä kännykkään on hyvä laittaa paikanninohjelma, jotta osaa takaisinkin samaa reittiä, jota on mennyt. Sillä saa myös soitettua apua, jos jotakin tapahtuu. Voihan olla, että särkee jalkansa eikä pääse enää liikkeelle. Ja kännykkä ladattuna matkaan mielellään!

Mukaan kannattaa ottaa myös iloinen mieli. Vaikka ei sitä saalistakaan tulisi, niin löytää silti luonnosta ilon ja liikkumisen riemun.”

ANNA-MARIA PÄIVÄRINTA

MINUN KIRKKONI

Minun kirkkoni ei estä omaa kasvua

Uteliaana ihmettelijänä kirjailija **Tatu Kokko** kavahtaa ruotuun laittamisia ja valmiita vastauksia; taiteilijan tehtävähän on ravistella ja luoda uusia näkökulmia.

Kokko kokee kirkon toimivan kaikkine puutteineenkin ihmis-yhteisössä, joten kukin arvottaa sitä oman itsen, oman minuu- tensa kautta. Kokolle kirkko on oman perheen kanssakulkija, joka tuo turvaa ja syliä, mutta ei estä omaa kasvua.

Kokko näkee kristillisen uskon osana suurta kulttuurista kokonaisuutta. Vuosi opettajana Keniassa suhteutti, mitä on maailman köyhyys.

”Olen lukenut Uuden Testamentin moneen kertaan. Jeesus on mielettömän hieno esikuva. Hänen esimerkkiinsä ja sano- maansa liittyvät arvot ovat minulle tärkeitä.”

”Kirjailijan kuuluu olla historiallisesti, uskontotieteellises-

ti ja maantieteellisesti sivistynyt, jotta osaa laittaa eri asioita hahmoon ja ymmärtää, miten ihmiset missäkin päin maailmaa ajattelevat.”

”On valtavan tärkeää ymmärtää historiallinen konteksti ja kuinka kulttuuriset perinteet, kulttuuriset meemit syntyvät ja rakentuvat, ja miten ylipäätään kulttuurinen evoluutio kulkee”, Kokko pohtii.

Tatu Kokko on paitsi kirjailija myös kustantaja. Siviiliammatiltaan hän on opettaja. Hän on pitkäaikainen kirjoittajayhdistys Vestäjäin vaikuttaja ja puheenjohtaja.

Tatu Kokko on avannut lasten ja nuorten kirjoissaan uudet polut, sillä saagojen ja legendojen maailmaan sijoittuva **Rob McCool**-sarja on tehty vuorovai- kutuksessa lukijoiden kanssa. Kirjoittamisprosessia on nimittäin voinut seurata ja kommentoida nettiblogeissa.

Kokon kustantamo on julkaisut Kokon oman tuotannon lisäksi kuopiolaisten **Marja-Sisko Aallon** ja **Maaria Leinosen** teoksia. Syksyllä 2019 Kokolta ilmestyy romaani **Minna Cant-hista**.

KAIJA VUORIO

Suru on hitaasti vaalenevia varjoja...

**Hautaustoimisto
J. NURRO OY**

Kauppakatu 55-57, KUOPIO, puh. 017-261 3065, 040-505 6287
saila.lehto@nurro.fi www.nurro.fi

Palvelemme teitä kaikissa hautausjärjestelyihin liittyvissä käytännön asioissa luottamuksella, yksilöllisesti ja ammattitaidolla

Toimialueena Kuopion seutu ja lähikunnat

Iltaisin ja viikonloppuisin
puh. 040 585 0456

toimisto@hautaustoimistoparviainen.fi

www.hautaustoimistoparviainen.fi

**Hautaustoimisto
Parviainen Oy**

Savonkatu 18 | 70110 Kuopio | ma-pe 9-16 | puh. 017 261 3771

Perunkirjoitukset, perinnönjaot, testamentit ym.

**ASIANAJOTOIMISTO
ESA AIRAKSINEN**

Tulliportinkatu 34, Kuopio
050 3522516, www.esairaksinen.fi

PERHEOIKEUDEN LAKIASIAT

Esim. avioehto, testamentti, perunkirjoitus
alkaen 400 € + kulut + alv. 24 %

Asianajotoimisto Kalevi Pitkänen Oy

Puistokatu 6, 70110 Kuopio
puh. 017 282 2211 • faksi 017 282 3101
www.kalevipitkanen.com • aatsto@kalevipitkanen.com

**ASIANAJOTOIMISTO
KOLARI & CO.OY**

Seppo Kolari, Matti Reinikainen, Ville Heikinheimo,
Katriina Manninen, Kristian Kakko, Anu Kolari

Kauppakatu 39 A, 4.krs, 70100 KUOPIO
(017) 265 7777/puh. (017) 261 1085/fax
www.kolari-co.fi

Kuopion Hautakivipalvelu Oy

Hautakivet kuntoon meiltä

• Kultaukset, hopeoinnit, kaiverukset
• Pesu, puhdistus • Oikaisut • Uudet hautakivet

Jarkko Kivioja 044 780 4798 / 040 737 0114
www.hautakivipalvelut.fi

Parasta paikallista palvelua

Pyydä tarjous täydenpalvelun
hautajaisjärjestelyistä.

**KOIVUMÄEN
KARTANO**

Koivumäenkuja 18
017 361 4291
www.koivumäenkartano.com

**KUOPION
HAUTAUSTOIMISTO
NIIRANEN**

Savonkatu 24
017 261 3686
www.hautaustomistoniiranen.fi

LÄHIMMÄISENÄ iloa tuomassa

Kaikilla ei ole lähellään ihmistä, joka tulisi käymään. Nuori vapaaehtoinen lähti paikkaamaan lähimmäisvajetta.

Seurakunnissa tehdään paljon vapaaehtoistyötä. Yksi sen muodoista on diakoniatyön järjestämä lähimmäispalvelu, jossa vapaaehtoinen tuo iloa toisen ihmisen päivään läsnäolollaan ja arkisella avulla.

Minna Ikonen on nuori, mutta lähtenyt mukaan vapaaehtoiseksi lähimmäispalveluun oman seurakuntansa kautta. Se on harvinaista, sillä hänen kokemuksensa mukaan vapaaehtoisina toimii pääosin keski-ikäisiä.

Ikonen on palvellut omaa lähimmäistään nyt noin vuoden verran. Kimmokkeen aloittamiseen antoi oma halu auttaa.

”Viime syksynä lähdin mukaan tähän toimintaan. Selasin, millaisiin hyväntekeväisyyskampanjoihin pystyisin itse osallistumaan, ja mitkä olisivat sellaisia, että ei olisi pelkästään vain yksi kerta, vaan että se olisi jatkuvaa”, Ikonen kertoo.

Sitten etsijä huomasi lähimmäispalvelun ilmoituksen ja kiinnostui siitä.

”Ajattelin, että tämä voisi olla mun juttu.”

Joustavaa toimintaa

Kaikki lähimmäiseksi ryhtyvät vapaaehtoiset perehdytetään tehtäväänsä. Kuopion seurakunnat järjestävät uusille tulijoille säännöllisin väliajoin yhteisen koulutuksen. Ikonen lähdettyä vapaaehtoiseksi oli ilmoittautunut kuitenkin vähemmän ihmisiä, kuin mitä koulutuksen järjestäminen olisi vaatinut. Tämä ei kuitenkaan ollut este.

”Käytiin asiat läpi yhdessä vastaavan kanssa, niin sain sitten ihan yksityisen opetuksen.”

Työn luonteeseen kuuluu, että siihen käytettävän ajan voi määritellä itse. Ikonen

käy lähimmäisensä, erään iäkkään rouvan, luona viikoittain sen mukaan, kuinka kulloinkin sovitaan.

”Sovitaan läheisen kanssa tapaamisajat ihan sen mukaan, mitä jaksaa ja kykenee. Jos on enemmän aikaa, niin sitten tietysti enemmän. Jos miettii vaikka, että tunnin viikossa tekee tällaista työtä, niin ei se omasta ajasta niin paljon ole pois.”

Lähimmäispalvelua kaipaavat ihmiset ovat kaikenikäisiä lapsiperheistä eläkeläisiin.

”Eniten on tietysti vanhuksia, koska heillä ei välttämättä ole enää kovin paljon läheisiä siinä arkiympyröissä. Ja esimerkiksi tämä rouva, jonka luona minä käyn: hän ei pysty enää hyvin itse liikkumaan, niin sitten ei tule enää niin paljon päivittäisiä sosiaalisia kanssakäymisiääkään.”

Rohkeasti mukaan

Tarve lähimmäisille on suuri, Ikonen toteaa. Hän huomioi, että myös nuoret voivat tarvita lähimmäisen seuraa, apua tai kuuntelevaa korvaa.

”Yksinäisiä riittää, ja minä uskon, että niitä yksinäisiä nuoriakin. Mutta he eivät ehkä uskalla hakeutua tällaiseen toimintaan mukaan niin paljon. Saisi olla enemmänkin ihmisiä mukana tässä, niitä nuorempiaakin.”

Työ on ilmeisesti tärkeää, mutta mitä lähimmäisenä palveleminen sitten antaa vapaaehtoiselle? Uuvuttaako työ?

”Vaikka on niitä päiviä, että itsekkin on vähän väsynyt eikä jaksaisi, jotenkin tuo tosi paljon iloa itselle, kun näkee, miten toisen ehkä jopa koko viikkokin parantuu sillä, että käydään vaikka yhdessä kävelyllä tai juodaan yhdessä päiväkahvit. Se oikeasti on ihan sanoin kuvailemattoman hyvä tunne.”

MINNA IKONEN halusi olla jossakin vakituisessa vapaaehtoistehtävässä ja löysi lähimmäispalvelun.

Ikonen on saanut kokea lähimmäispalvelun omakseen ja kannustaa muitakin mukaan toimintaan.

”Minusta olisi tosi hauskaa, että nuoremmatkin innostuisivat tällaisesta

enemmän. Tämä on ihan kaikenikäisille sopivaa hommaa.”

ANNA-MARIA PÄIVÄRINTA

KOLUMNI

Teit meistä kauniin

Olen onnellinen, sillä ympärilläni on aina ollut paljon viisaita ihmisiä.

Kaksi heistä elää valitettavasti enää vain muistoissamme ja lukuisissa kudotuissa villasukissa ja muissa taidokkaissa käsitöissä.

Kummallekin näille rakkaille ihmiselle oli luonteenomaista se, että he saivat muut ihmiset tuntemaan itsensä paremmiksi.

Kumpaakin näistä naisista leimasi kyky kuunnella ja hyväksyä ehdoita. He olivat aidosti kiinnostuneita toisesta ihmisestä, hänen ajatuksistaan ja näkemyksistään.

Nämä kaksi viisasta ihmistä saivat minut tuntemaan, että olin maailman

tärkein sillä hetkellä heille. Heidän tapaamisensa jälkeen jäi sydämeen valo loistamaan. Heillä oli taito sytyttää toinen kukoistamaan.

Olen pohtinut heitä paljon viime aikoina, kun huomaan liian usein elämän olevan yhtä kilpajuoksua, jatkuvaa kilpailua siitä kuka saa eniten huomiota, kenen ääni tulee eniten kuulluksi, kuka on nokkelin tai kenen vitsit naurattavat eniten. Huomionkipäys, kateus ja kauna saastuttavat.

Tämä on murheellisten tarinoiden kilpailu, jossa voitto syntyy väärin periaattein.

Meillä kaikilla on suuri tarve tulla kuulluksi ja nähdyksi. Haluaisin, että kilvoittelisimme sydämen sivistyksensä. Siitä, kuinka monen ihmisen me

saamme ympärillä kukoistamaan ja tuntemaan itsensä hyväksi - ehdoitta. Kuinka monta nuorta me saisimme uskomaan itseensä kertomalla, että hän riittää sellaisenaan.

Että näin on hyvä. Elämä on riittävän hyvää. Tätä on minusta myös johtajuus parhaimmillaan: luoda työyhteisöön hyväksyvä, merkityksellinen, turvallinen ilmapiiri ja saada ihmiset hehkumaan ja hyödyntämään luovuuttaan ja taitojaan. Kaikkien pitäisi voida tuntea olevansa tärkeä työyhteisössään.

Heitänkin sinulle haasteen: kuinka monta ihmistä sinä saat tänään kukoistamaan?

KIRSI SOININEN

minun kirkkoni

KUULUTUS ÄÄNIOIKEUTETTUJEN LUETTELOSTA

Kuopion Tuomiokirkkoseurakunnassa, Kuopion Alavan, Kuopion Kallaveden, Kuopion Männistön, Kuopion Puijon ja Järvi-Kuopion seurakunnissa toimitetaan 18.11.2018 seurakuntavaalit, joissa valitaan 1.1.2019 alkavaksi nelivuotiskaudeksi jäsenet Kuopion ev.lut. seurakuntayhtymän yhteiseen kirkkovaltuustoon ja kunkin seurakunnan seurakuntaneuvostoon.

Äänioikeutettujen luettelot ovat valvonnan alaisina nähtävänä maanantaina 3.9.2018 klo 10.00–14.00 ja tiistaina 4.9.2018 klo 15.00–19.00 Kuopion ev.lut. seurakuntien keskusrekisterissä, Suokatu 22 B, 2. kerros, 70100 Kuopio.

Äänioikeutettujen luetteloon äänioikeutetuiksi on merkitty kaikki viimeistään 18.11.2018 16 vuotta täyttävät kirkon jäsenet, jotka on 15.8.2018 merkitty tämän seurakunnan läsnä oleviksi jäseniksi. Oikaisuvaatimuksen äänioikeutettujen luettelosta saa tehdä se, joka katsoo, että hänet on oikeudettomasti jätetty pois äänioikeutettujen luettelosta tai että häntä koskeva merkintä on luettelossa virheellinen.

tettujen luettelosta tai että häntä koskeva merkintä on luettelossa virheellinen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja jätettävä 6.9.2018 kello 16.00 mennessä keskusrekisteriin.

Vaalilautakunnat kokoontuvat käsittelemään oikaisuvaatimuksia 1.10.2018.

Kuopiossa, 24.8.2018

VAALILAUTAKUNTIEN PUHEENJOHTAJAT

KUOPION EV.LUT.
SEURAKUNNAT

KUULUTUS ÄÄNIOIKEUTETTUJEN LUETTELOSTA

Siilinjärven seurakunnassa toimitetaan 18.11.2018 seurakuntavaalit, joissa valitaan jäsenet kirkkovaltuustoon.

Äänioikeutettujen luettelo on valvonnan alaisena nähtävänä seurakunnan jäsenille maanantaina 3.9.2018 kello 10–14 ja tiistaina 4.9.2018 kello 15–19 Siilinjärven seurakunnan kirkkoherranvirastossa (Haarahongantie 4, 71800 Siilinjärvi).

Äänioikeutettujen luetteloon äänioikeutetuiksi on merkitty kaikki viimeistään 18.11.2018 16 vuotta täyttävät kirkon jäsenet, jotka on 15.8.2018 merkitty tämän seurakunnan läsnä oleviksi jäseniksi.

Oikaisuvaatimuksen äänioikeutettujen luettelosta saa tehdä se, joka katsoo, että hänet on oikeudettomasti jätetty pois äänioikeutettujen luettelosta tai että häntä koskeva merkintä on luettelossa virheellinen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti ja jätettävä 6.9.2018 kello 16.00 mennessä Siilinjärven seurakunnan kirkkoherranvirastoon (Haarahongantie 4, 71800 Siilinjärvi).

Vaalilautakunta käsittelee oikaisuvaatimuksia 1.10.2018 pidettävässä kokouksessaan.

Siilinjärvi 12.6.2018

Siilinjärven seurakunnan vaalilautakunnan puolesta

Pekka Joutsenoja,
puheenjohtaja

SIILINJÄRVEN
SEURAKUNTA

JALKAHOIDOT

koti- ja laitospöytäkirjoita yli 30 vuoden kokemuksella.
Kuopio, Siilinjärvi, Maaninka

Tuula Väisänen **040 530 7950**
Maanantaisin Maaningalla Kampaamo Sinissä

LAHIA-
KORTIT

PERUNKIRJOITUKSET

testamentit – kauppakirjat ym. asiakirjat ammattitaidolla
ja joustavin maksuehdoin

Herastuomari Leila M. Tuomainen

p. 044 211 9876, sähköposti tuomainen.leila.m@gmail.com

Linjurin Kukka
Puijonkatu 45, p. 046 921 4720, JOKA PÄIVÄ 8-18
verkkokauppa avoinna 24/7 osoitteessa linjurinkukka.com
info@linjurinkukka.fi

HAUTAKIVET SUORAAN VALMISTAJALTA

VARPAISJÄRVEN GRANIITTI OY

Savonkatu 24, Ollinpuisto,
Kuopio, puh. 017 263 3408
Graniitintie 7, Varpaisjärvi
puh. 017 771 811

Myös lisänimen kaiverukset
ja kiven entisöinnit

PUIJON KIVI

HAUTAKIVET
KAIVERUKSET
ENTISÖINNIT
MUUT KIVITYÖT

PYÖRÄKATU 15, KUOPIO

Tervetuloa tutustumaan
myyntinäyttelyyn!

Puh. 017 282 9000

puijonkivi@puijonkivi.fi
www.puijonkivi.fi

KOTISIIVOUSPALVELUT
ammattitaitoa kotisi parhaaksi

t a l o u s a s e m a .fi
0440-769 670

KOTITALOUS
VAH 50 %

TULIA HYTTINEN

PYHIINVAELTAJA kulkee taivaan ja maan välillä

Aina ihminen ei edes tiedä, mitä kaipaa, sisimmässä vain tuntuu levottomalta. En ole vain tikittävän kellon orja, vaan minulla on elämässä syvempiä juuria.

Tuntuuko siltä, että kaipaat tilaa hengittää ja että jokin itsessä pitäisi saada liikkeelle, kohti uutta? Ehkä on aika tehdä pieni pyhiinvaellus. Pyhiinvaeltajan varusteet kertovat matkanteosta, ja joka askeleelle löytyy lohduttava raamatunkohta.

Pyhiinvaellukselle päästäkseen ei tarvitse välttämättä lähteä kaukasiin, ikiaikaisiin kohteisiin kuten Santiago de Compostelaan tai Jerusalemiin. Lähimetsä tai mökin laitusrinnokka riittää. Pyhiinvaelluksen voi tehdä oikeastaan missä vain, jopa oman mielen-sä poluilla.

”Perinteisesti pyhiinvaellus tapahtuu aina suhteessa pyhään, kuinka sen kukin sitten ymmärtää. Siinä kuljetaan ulos itsensä kohti jotakin suurempaa, elämän merkitystä ja uudistumista”, sanoo hiippakuntasihteer, pastori ja psykoterapeutti **Jaana Röntilä**.

Pyhiinvaelluksen voi Röntilän mukaan tehdä, vaikka ei kokisi itsessään suurta hengellisyyttä tai hurskautta. Sen sijaan tosissaan on hyvä olla, että jaksaa kulkea syvemmälle sisimmässään.

”Matka alkaa sisäisestä kutsusta. On halu löytää itsensä laajemmin ja syvemmin, tarkistaa suuntaa sekä saada uutta ymmärrystä itsestään, ihmissuhteistaan ja suhteestaan Jumalaan.”

Kaipausta saa liikkeelle

Pyhiinvaellus on vuosittainen uskonnollinen perinne, joka on viime vuosina löydetty uudelleen myös länsimaissa. Pyhiinvaellus on paitsi matka johonkin pyhään pidettyyn paikkaan, myös tapa etsiä syvempää yhteyttä Jumalaan ja omaan sisimpäänsä.

”Nykypäivän elämänmenossa on monia sellaisia piirteitä, jotka saavat ihmiset kaipaamaan merkitystä ja sen löytämistä, minkä varassa viime kädessä elää. Moniarvoinen yhteiskunta ei enää tarjoa itsestään selviä totuuksia, jotka kaikki saisivat perintönä”, Jaana Röntilä sanoo.

Monesti konkreettiselle pyhiinvaellukselle lähdetään elämänvaiheessa, jossa tarvitaan uutta näkökulmaa tai ollaan siirtymässä uuteen. Pyhiinvaellus voi olla yhteisöllinen kokemus, mutta sen voi mainiosti tehdä yksinkin.

”Moni lähtee pyhiinvaellukselle esimerkiksi avioeron jälkeen, mutta aina me työstämme jotakin, vaikka ei olisi suurta elämäntilannetta. Matkanteiko tähtää vanhasta luopumiseen, jotta uusi mahdollistuisi.

Usein halu uudistua nousee kaipauksesta, joka saa kulkemaan kohti päämäärää. Aina ihminen ei edes tiedä, mitä kaipaa, sisimmässä vain tuntuu tyhjältä tai levottomalta.

”Vanha kristillinen ajatus on, että meidän kaipuamme on vastausta siihen, että Jumala kaipaa meitä ensin.”

Röntilän mukaan ihminen oppii parhaiten tunnistamaan tunteitaan, toiveitaan ja tarpeitaan suhteessa, jossa itseään voi peilata toiseen. Pyhiinvaelluksella peilina toimii Jumala.

”Kulkiessa voi käydä läpi asioita, jotka ovat jääneet omassa elämässä pieniksi, vanhoiksi ja kuluneiksi. Samalla voi luopua asioista, joilla ei enää ole merkitystä.”

Jumalan aika ei tikitä

Jaana Röntilän mukaan pyhiinvaellus on prosessi, jolla on useimmiten tietoi-

nen alku ja loppu. Vaikka pyhiinvaelluksen voi tehdä myös aivan tutussa ympäristössä, sen tekemisessä auttaa pieni etäisyys tavanomaisesta ja arkisesta.

Rauhallinen ympäristö kuten luonto ohjaa keskittymään. Kristillisestä näkökulmasta jo luonto itsessään julistaa Jumalan suuruutta ja hyvyyttä.

”Menen usein rauhoittumaan meren rannalle, missä näkee kauas. Samanlaista rauhaa voi kokea myös järven rannalla tai korkealla näköalapaikalla, josta avautuvat laajat maisemat.

Vanhat rakennukset, kirkot ja kappelit voivat olla hyviä pyhiinvaelluksen ympäristöjä. Myös hautausmaat ovat hyviä paikkoja pohtia sitä, miten kaikki on katoavaa ja mikä merkitys on tällä hetkellä, joka ei ole vielä kadonnut.

”Minua ravitsee kaikki vanha, joka kutsuu pinnalta syvemmälle ja kertoo, että ohikittävän kronologisen ajan läpi kulkee toinen aika, Jumalan ikuinen aika. En ole vain tikittävän kellon orja, vaan minulla on elämässä syvempiä juuria.”

YKSINKERTAISUUS • VIITTA on yksinkertaisuuden vertauskuva. Se suojaa sateelta ja kovilta sanoilta. ”Sinun vaatteenas on kirkkaus ja kunnia, valo ympäröi sinut kuin viitta.” (Ps. 104:1–2)

VAPAUS • SAUVA ohjaa pyhiinvaeltajaa vapauteen. Se suojelee vihollisilta ja vääriltä teoilta. ”Sinä suojelet minua kädelläsi, johdatat paimensauvallasi.” (Ps. 23:4)

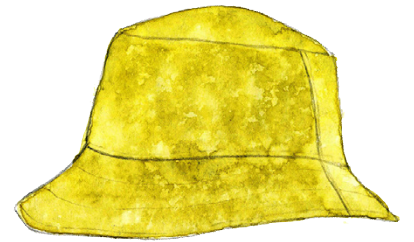

RUKOUS • LYHTY muistuttaa rukouksesta. Se valaisee ympäristöä, sisintä sekä tietä pyhän lähteille. ”Sinun sanasi on lamppu, joka valaisee askeleeni, se on valo minun matkallani.” (Ps. 119:105)

JAKAMINEN • LAUKKU muistuttaa jakamisesta. Siinä pyhiinvaeltaja kantaa ruokansa ja muut välttämättömät tarvikkeet. Laukku avataan jakamaan omastaan tarvitseville. ”Herra ravitsee näläntyvän, hän täyttää nälkäisen hyvillä antimilla.” (Ps. 107:9)

Pyhiinvaeltajan varusteet

HUOLETTOMUUS • HATTU edustaa huolettomuutta. Se suojelee pyhiinvaeltajan päätä auringon paahteelta ja pahoilta ajatuksilta. ”Tutki minut, Herra, koettele minua, tutki sydämeni ja ajatukseni.” (Ps. 26:2)

HITAUS • KENGÄT ovat pyhiinvaeltajalle hitauden vertauskuva. Ne ohjaavat oikealle tielle ja hidastavat kiirettä. ”Sinun puoleesi minä käännyin – opeta minulle tie, jota kulkea!” (Ps. 143:8)

HILJAISSUUS • SIMPUKKA kertoo hiljaisuudesta. Se ohjaa pyhiinvaeltajaa pois metelistä hiljaisuuteen ja hyviin ajatuksiin. ”Sinä hallitset meren pauhun, tyynnytät aaltojen tyrskyn.” (Ps. 89:9)

Sydän ja korvat auki

Pyhiinvaeltajaa auttaa Räntilän mukaan keskittynyt, avoin, utelias ja levännyt mieli. Nykypäivän ihmiselle se on usein melkoinen haaste, kun huomio sinkoilee ärsykeestä toiseen. Toisaalta lepo saattaa myös löytyä matkan varrelta.

”Ihminen on hyvin kokonaisvaltainen, joten ruumiin liike auttaa mieltä. Jos ei kykene kävelemään, pyhiinvaelluksen voi tehdä mielessään. Silloin vaikka musiikki voi olla apuna.”

Tekipä pyhiinvaelluksen liikkuen tai mielessään, kuunteleminen on tärkeää. Sisimmästä nousevia ajatuksia voi kuunnella Jumalan edessä.

”On hyvä kysyä, missä tällä hetkellä elämässäni olen, mikä on totta minulle tässä ja nyt, missä Jumala on tässä kaikesa, mikä on suhteeni häneen ja mihin hän minua kutsuu.”

Kävellessä voi toistaa lyhyttä raamatunkohtaa, sovittaa sen askelten tahtiin ja kysellä, mitä Jumala haluaa sen kautta sanoa.

Päivän tapahtumat voi myös vaeltaa läpi Jumalan edessä. Mielessä voi käydä läpi

vaikeita asioita sekä ilon ja voiman lähteitä, pyytää ja antaa mielessään anteeksi, kiittää Jumalaa kaikesta hyvästä sekä pyytää siunausta ja voimaa tuleviin päiviin.

”Samalla on hyvä mietiskellä raamatunkohtia rukouksen tavoin. Esimerkiksi psalmin 23 äärellä voi pohtia, mitkä ovat olleet omassa päivässä vihreitä niittyjä tai pimeitä laaksoja. Siten sana pääsee laskeutumaan sydämeemme ja saa mahdollisuuden toimia.”

Hengitystaskuja arkeen

Lomat ovat luontevia aikoja pyhiinvaeltajan mielentilan saavuttamiseen, mutta kuinka löytää lepo myös arjen kiireiden ja huolten keskellä? Räntilän mukaan koko elämä voi olla pyhiinvaellusta, jos sen tekee tietoisena suhteestaan Jumalaan.

”Raamattu, rukous, ehtoollinen ja uskovien yhteys syventävät suhdettamme Jumalaan. Jos niille varaa aikaa, se pitää meidät pyhiinvaeltajina.”

Pyhiinvaelluksen kokemuksia voi harjoitella pienin askelin. Työmatkalla voi kulkea metsikön tai puiston läpi, muistaa Juma-

PASTORI ja psykoterapeutti
Jaana Rantila.

lan läsnäolon ja lausua pienen rukouksen. Hiljentyä voi myös pyörällä tai autolla ajaessa. Ruokatunnilla voi hakeutua rauhalliseen paikkaan, bussipysäkillä tai vaikka kauppareissulla voi etsiä mielestään raamatunkohdan.

”Arkeen on hyvä luoda hengitystaskuja, joissa tietokoneen, kännykän, työn ja perheen vaatimukset ovat hetken kauempana. Näissä hetkissä voi kuulostella itseään ja Jumalaa ja sanoa, että tässä olen sinun kanssasi ja sinä olet minun kanssani, Jumala, tässä me kohtaamme.”

Myös kotiin voi rakentaa pienen tilan, joka muistuttaa Jumalan läsnäolosta arjessa. Se voi olla vaikka ikoni seinällä tai pihalla kasvava puu, jonka juurella hiljentyä.

”Puu on hyvä vertauskuva ihmiselämästä. Juuret ovat maassa, mutta latva kurottuu kohti taivasta. Elämme täällä maan ja taivaan välillä.”

TELKSTIT JA PIIRROKSET
ANU HEIKKINEN

Retriitti kuin VALOISA RUUSU

Mietiskelyä ja omaa aikaa. Retriitissä arjen äänet hälvänevät tauolle.

Muitamia kertoja vuodessa näkyy mediassa kutsu seurakuntien järjestämiin retriitteihin. Mitä se tarkoittaa, mihin ensiker-
talainen oikein joutuu kun ilmoittautuu retriittiin?

”Hän pääsee rauhoittumaan rukoushiljaisuuteen, Raamatun Sanan ja hetkipalvelujen ääreen, kun kotiympäristön ja oman arjen äänet hälvänevät tauolle. Luomme vieraanvaraisuuden hengessä turvallisen tilan, jossa retriitiohjaajat ovat koko ajan läsnä. Olemme avoimina yhdessä ja jokainen erikseen Jumalan edessä kuulemassa, mitä tänään avautuu”, retriitiohjaajat Ryttyl-
lä kertovat porukalla.

Retriitti on kokonaisvaltainen prosessi, josta ei ohjaajien mukaan oikein voi poimia rusinoita pullasta ja kokeilla reunasta vähän aikaa mukana ollen:

”Se pitää kokea kokonaan. Ei voi tulla osallistumaan osaksi aikaa, matka on henkilökohtainen ja toisaalta oudosti yhteinen. Kokemus on aina eri, vaikka rutiinit ovat samat, mutta jokaisen oma tilanne, tarpeet ja tausta vaikuttavat tähän hetkeen eri tavoin”, **Sisko Laitinen** kuvaa.

Retriitissä annettujen Raamatun tekstien meditointi (mietiskely), messut ja oma aika vaikka ulkoillen tai yhdessä saunoen rytmittävät päivää.

”Joskus hiljaisuus voi nostaa omasta elämästä isoja asioita pohdittavaksi. Silloin on hyvä, että retriitinvieras voi jakaa kokemaansa ohjaajan kanssa”, Sisko Laitinen sanoo.

”Lepo voi olla todellakin kaukana. Minulle retriitit ovat ainutlaatuisia myös siksi, että saan arjen outouden keskellä olla yhdessä samalla tavalla hengellisesti suuntautuneiden keskel-

lä, yhteys muihin retriittiosallistujiin on olemassa vaikka jokainen työstää omia hengellisiä harjoituksiaan”, kertoo retriitissä apuohjaajana toimiva **Laura Siponmaa**.

Pelkistetyssä olennainen

Kun tätä keskustelua käydään, Ryttylän leirikeskuksessa valmistaudutaan juuri yhdeksän etunimillään esiintyvän retriitivieraan tuloon. Jokaiseen majoitushuoneeseen laitetaan kukka, pöytäliina, matto ja pöytälamppu ja pöydälle pieni ikoni.

”Haluamme luoda yhtäältä tilan, jossa häly vaimenee ja joka on tarpeeksi pelkistetty, jotta siinä voi pysähtyä olennaiseen. Toisaalta haluamme, että kun aistit retriitin harjoituksissa herkiystyvät, on jotakin ihanaa aistittavaa kuten keltainen ruusu lasimaljakossa”, kuvaa retriitiohjaaja **Marja-Leena Virolainen**. Hänelle retriitit tarjosivat levon ja minuuden eheytyksen paikan kiireisenä työvuosina:

”Kun on liian kiire, ihminen hukkaa minänsä eikä enää tiedä suhteestaan toisiin ihmisiin ja Jumalaan. Siinä tilanteessa retriitti voi olla korvaamattoman arvokas pysähtymisen ja rauhoittumisen, itsensä kokoamisen paikka.”

Retriittejä on monenlaisia: hiljaisuuden retriittejä, rukousmaalauksen retriittejä, Siionin virsi -retriittejä sekä

Anna nuorelle ammatti.

Ilman koulutusta nuoret naiset joutuvat työskentelemään karuissa olosuhteissa ja vailla oikeuksia. Ammattikoulutus ennaltaehkäisee nuorten syrjäytymistä ja antaa toivoa. Sinä voit auttaa. **Haluatko kuulla lisää? Palauta oheinen lomake.**

www.suomenlahetykseura.fi/kummit

Lähetysseura
maksaa
postimaksun.

Suomen Lähetysseura
Tunnus 5001637
00003 Vastauslähetyks

**Kyllä, haluan kuulla lisää
Suomen Lähetysseuran
kummitöistä Senegalissa.**

Nimi

Katuosoite

Postinumero ja paikkakunta

Sähköposti

Puhelin

Keräyslupa: RA/2016/517

**Kummitöitä
30 vuotta ♥
Tule mukaan!**

ignatiaanisen tradition mukaisia henkilökohtaisesti ohjattuja retriittejä.

”Vaikka tämä ignatiaaninen hengel-listen harjoitusten perinne on syntynyt katolisessa kirkossa, koen, että siinä ollaan myös luterilaisen uskon ytimessä: keskeistä on Raamatun sana, rukous ja messu”, Sisko Laitinen sanoo.

”Itse löysin retriitit Thaimaan lähetystyövuosieni keskellä. Ne tarjosivat keitaita”, kuvaa ohjaaja **Tarja Säynevirta**. Hän asettaa ikoninurkkauksen eteen pussia matalia rukousjakkaroita ja asettuu siihen polvilleen: levolla, mietiskelyllä, rukouksella on konkreettinenkin tuki.

ULLA REMES

Hiljennytään

- ✦ **Hiljaisuuden messut** Tuomiokirkossa: ke 19.9. klo 18, ke 24.10. klo 18, ke 21.11. klo 18.
- ✦ **Pyhiinvaellus** Puijon kirkolla la 1.9. klo 17. Teetarjoilu pyhiinvaelluksen jälkeen.
- ✦ **Hiljaisuuden talon teemapäivä** su 23.9. klo 11–17 Alavan kirkossa: Kontemplatiivinen rukous. Aloitust messulla klo 11. Ilta-päivä on osallistujille maksuton. Ruokailun takia ilmoittautumista pyydetään 16.9. mennessä: anna.vaatainen@evl.fi. Ilmoitathan mahdollisen erityisruokavaliosi.
- ✦ **Hiljaisuuden talo-illat:** ma 1.10., ma 19.11. ja ma 17.12. klo 18 Vanhalla pappilalla, Kuninkaan- katu 12.
- ✦ **Hiljaisuuden retriitti** Siionin virsin Aholansaareissa 19.–21.10. Hinta 149 €/hlö Annantupa ja Riitantuvan solu talon liinavaattein, 179 €/hlö Sepänpaja ja Riitantuvan yksiö talon liinavaattein. Ilmoittautuminen Aholansaareen 8.10. mennessä: aholansaari@aholansaari.fi tai 050 4641 000.
- ✦ **Ensikertalaisten retriitti** 16.–18.11. Rytkyllä.
- ✦ **Hiljaisuuden retriitti** 19.–21.10. Enonkosken luostarissa. Mahdollisuus lepoon, luonnossa liikkumiseen ja omaan hiljentymiseen sekä yhteisiin rukoushetkiin ja keskusteluun ohjaajan kanssa. Retriitti alkaa perjantaina klo 18 ja päättyy sunnuntaina n. klo 14. Hinta 160 €. Lisätietoja: Salla Tyrväinen, 040-4848 320. Sähköinen ilmoittautuminen ajalla 3.9. – 30.9. osoitteessa: www.kuopionseurakunnat.fi/manniston-seurakunta/ilmoittautumiset
- ✦ **Arkiretriitti** 30.9.–7.10. Päivittäinen tapaaminen ohjaajan kanssa ja puolen tunnin rukousmietiskely ohjaajan antaman Raamatun tekstin pohjalta sekä ryhmän yhteiset kokoontumiset aloitus- ja lopetuspäivänä: messu su 30.9. ja su 7.10. klo 10 Tuomiokirkossa ja sen jälkeen n. klo 11.30 – 13 kokoontuminen Tuomiokirkon kappelissa. Hinta Kuopion seurakuntayhtymän alueelta tulevat 40 €; eläkeläiset, opiskelijat ja työttömät 20 €. Yhtymän ulkopuolelta voi tulla mukaan, jos paikkoja jää, hinta 60 €/30 €. Ilmoittautuminen 29.8.–23.9.2018: www.kuopionseurakunnat.fi/tutki-uskoa/retriitit. Lisätietoja: Anna Väättäinen p. 040 4848 316, anna.vaatainen@evl.fi

Kirkonkellon valajat

JUUTILAN VALIMON pihalla kartanokello kumahtaa soitettaessa komeasti. Kaunis sointi on seurausta huolellisesta käsityöstä, jota **Eljas** ja **Marketta Juutilainen** tekevät Kaavin Vehkalahdessa sijaitsevassa valimossaan.

Juutilaisilla on Suomen vanhin yhä toiminnassa oleva kellovalimo. Lukuisin tunnustuksin

palkittu toiminta alkoi vuonna 1881, kun Eljaksen isoisä **Heikki Juutilainen** onnistui valmistamaan umpikulkusen. Eljas sai työn perintönä isältään serkkunsa kanssa, ja on tehnyt valuja nyt yli 55 vuotta.

Koululaisena Juutilainen valoi kelloa muottiinsa jo ennen koulupäivän alkua.

”Opettaja oli sitten vähän äkäisenä, kun kädet oli mustana. Käsipesullehan sitä usein joutui”, Juutilainen hymyilee.

1960-luvulla aloitettiin valimon kenties tunnetuimman tuotteen eli suurten vaskisten kirkonkellojen tuotanto. Juutilainen kertoo valmistuksen olevan vaativa ja pitkä prosessi. Jännittävimmät hetket koetaan valun alussa.

”Varsinkin kun on kyseessä isompi valu, jonka eteen on tehnyt viikonkin työtä mallia tehdessä, on vähän sellainen mitenkähän tässä käy -tunnelma. Kyllähän se vähän luontoa kasvattaa, kun huomaa valun jälkeen, että hiekka petti tai jokin kirjain on hävinnyt kellon kupeesta.”

Työ kuitenkin palkitsee tekijänsä. Intoa mielenkiintoiseen käsillä tekemiseen riittää.

”Niin kauan hyvä, kun tätä saa harrastuksena pitää. Ei tarvitse pakosta tehdä.”

ANNA-MARIA PÄIVÄRINTA

Mennyt meissä

JOSTAIN MATKAN VARRELTA on tarttunut mieleen lohdullinen ajatus, että ”me olemme olemassa niin kauan kuin joku meidät vielä muistaa”. Toisin sanoen: jos ihminen haetaan laskettuna katoaakin ihmisten silmistä, niin omaisten, ystävien ja jopa ventovieraitten mielessä hän pysyy elävänä tekijänsä ja ominaisuuksiensa myötä jopa monenkin sukupolven ajan.

Miten pitkälle ihmisen muisti kantaa? Tätä on ollut vähän pakko mieltä nyt, kun omia vuosikymmeniään ei ole voinut laskea enää aikoihin yhden käden sormilla.

Enkä liene ainoa, joka muistin pituutta on pohtinut. Siilinjärveläissyntyinen toimittaja **Aaro A. Nuutinen** oli 1900-luvun alkupuolen tunnetuimpia matkakirjailijoita ja oli ylen hämmästynyt, kun hän 1930-luvun puolivälissä ”suvista Savo” kiertäessään tapasi Ranta-Toivalassa ja Jännevirralla vanhoja, jotka saattoivat kertoa hänelle ensi käden tietoja Suomen sodan aikaisista tapahtumista kesältä 1808 eli tuolloin jo liki 130 vuoden takaa.

Äidit olivat kertoneet tyttäriin, mummot lapsenlapsilleen: näin tieto oli siirtynyt Jännevirralla eteenpäin, ja onneksi sattui aikanaan paikalle myös elävästä historiasta kiinnostunut toimittaja, joka pani mummojen muistelot kirjoihin ja kansiin. Jännevirran salmen sanottiin olleen Suomen sodan aikaan niin kapean, että emännät saattoivat ojentaa lämpimäislevän pijakalla, leipälapiolla, vastarannan emännälle. Sitä ei uskoisi nyt, kun päästään ajaa hurautamaan salmen yli taivaan korkeuksissa uutta uljasta betonisiltaa pitkin.

Omaakohtaisesti ajan suhteellisuutta ja muistin pituutta juohtuu

miettimään aina haudoilla käydessään.

Sukuhaudan ensimmäiset olivat **Kalle**-ukkini vanhemmat **Juho** ja **Kristiina**, joiden syntymästä on ensi vuonna 180 vuotta. Paljon ei heistä ollut lapsuudessanikaan enää kertomista. Se tiedettiin vain, että Kristiina oli ison talon tytär, joka leskeksi jäätyään oli nainut 1860-luvun lopun suurten nälkävuosien aikaan ukkini isän, joka oli tullut hätäaputöihin kaivamaan kanavaa kotijärveeni. Itseäni yhdistää isomummoon se, että meillä on sama syntymäpäivä elokuussa.

Juhon synnyinpaikka ja koko suvun kantapaikkakin, suvun nimeä kantava korkea mäki, näkyi järven ylitse kymmenen kilometrin päästä. Autottomassa Suomessa se oli niin pitkä väli, että suku-yhteys oli katkennut jo heti toisessa polvessa. Joku tiesi kertoa, että joku kantapaikan miehistä olisi elänyt satavuotiaaksi. Nimi oli unohtunut.

Jos tuo oli **Konosten** puolelta, niin **Lappalaisten** eli isäni äidin puolelta muisti yltää vielä yhtä sukupolvea kauemmaksi – siis nyt jo liki kahden vuosisadan päähän 1800-luvun alkuun.

Mummoni **Juho**-isä oli samaa ikäpolvea Juhon ja Kristiina kanssa. Lempeällä äänellä puhunut mummoni oli taitava kertoja ja mikä parasta: hän myös kertoi mielellään meille lapsenlapsilleen menneistä ajoista. Veneretki mummon synnyinkodin raunioille oli kesän kohokohta, kun tuo autioitunut pihapiiri pihlajineen heräsi eloon kaikkine entisine asukkaaneen.

Mummon isän, ”Kärpän Jussin” muistivat lapsuudessani vielä monet muutkin kyläläiset. Jonkun mielestä olin jopa perinyt Jussilta

kävelytyyliini, kun oikea olka kulkee vasenta korkeammalla samaan tapaan kuin isällänikin.

Mutta oliko jo Jussin isä, 1800-luvun alussa syntynyt **Pekka**, kävellyt yhtä lailla vinossa kuin me kaikki seuraavat sukupolvet? Tästä yksityiskohdasta ei kenelläkään ollut enää tietoa, mutta neljän sukupolven päästäkin jaksettiin vielä ihmetellä, millainen voimamies tuo mummon ukki oli ollut.

Kourakin oli ollut niin leveä, että hän rukiinleikkuussa saattoi kerätä kouraansa kokonaisen lyhteen, kun tavalliset miehet tarvitsivat yhteen lyhteeseen kolme kouralista. Kelpaa sillä meidän jälkipolviemmekin ylpeillä, vaikka kukaan tuskin muistaa minua tai meitä muita kahden vuosisadan päästä – ei ainakaan isoista nyrkeistä. **Osvald**-sedällä sellaiset kuului olleen, mutta hänen osansa oli kaatua heti jatkosodan alussa parinkymmenen vuoden iässä.

SEPPO KONONEN

KADOTETTU PARATIISI

houkuttelee edelleen

Syntiinlankeemuskertomus paljastaa, kuinka Jumalan elämää suojelevien rajojen rikkominen vie ihmisen yksinäiselle tielle.

Raamatun alkulehdillä ovat ensin paratiisi, mies ja nainen. Vallitsee vapaus ja avoimuus. Sitten paratiisiin luikertaa pahuus. Käärme houkuttelee naisen syömään hyvän ja pahan tiedon puusta, ja nainen tarjoaa miehellekin.

Kielletty hedelmä maistuu makoisalta, mutta sitä seuraavat häpeä, peittely ja karkotus. Ihana elämä paratiisissa on ohi.

Vanhan testamentin syntiinlankeemuskertomus selittää suurta mysteeriä: jos Jumala on hyvä ja kaikkivaltias, kuinka maailmassa voi olla niin paljon paha.

”Vastaus on, että emme tiedä. Raamattu kuitenkin kertoo, kuinka paha tuli maailmaan”, sanoo pappi ja teologian tohtori **Eero Junkkaala**.

Keskenään taistelevien hyvien ja pahojen jumalien sijasta Raamatussa on vain yksi Jumala, joka on kaikkivaltias ja hyvä. Persoonallinen paha on selvästi Jumalan alapuolella.

”Pahan tulo maailmaan ei ole sattumaa eikä virhe. Pahakin palvelee Jumalan suunnitelmia, vaikka emme sitä ymmärrä. Jumala kääntää lopulta kaiken hyväksi.”

Kiehtova ja kaunis synti

Koko paratiisi annettiin ihmisten nautittavaksi, yhtä puuta lukuun ottamatta. Pahan ensimmäinen repliikki Raamatussa on: ”Onko Jumala todella sanonut: *’Te ette saa syödä mistään puutarhan puusta?’*”

”Tämä kuvaa hyvin pahan olemusta: se vääristelee Jumalan totuutta ja asettaa sen kyseenalaiseksi. Synnin olemukseen kuuluu ihmisen pyrkimys asettua kaiken yläpuolelle ja luoda omat sääntönsä, siis tulla Jumalan kaltaiseksi.”

Junkkaala näkee syntiinlankeemuskertomuksessa havainto-opetuksen siitä, mitä Jumalan asettamien rajojen rikkomisesta seuraa. Kielletty hedelmä on näiden rajojen symboli.

”Jumala asettaa rajat hyvälle elämälle. Niiden ylittäminen rikkoo elämän perusteita vastaan.”

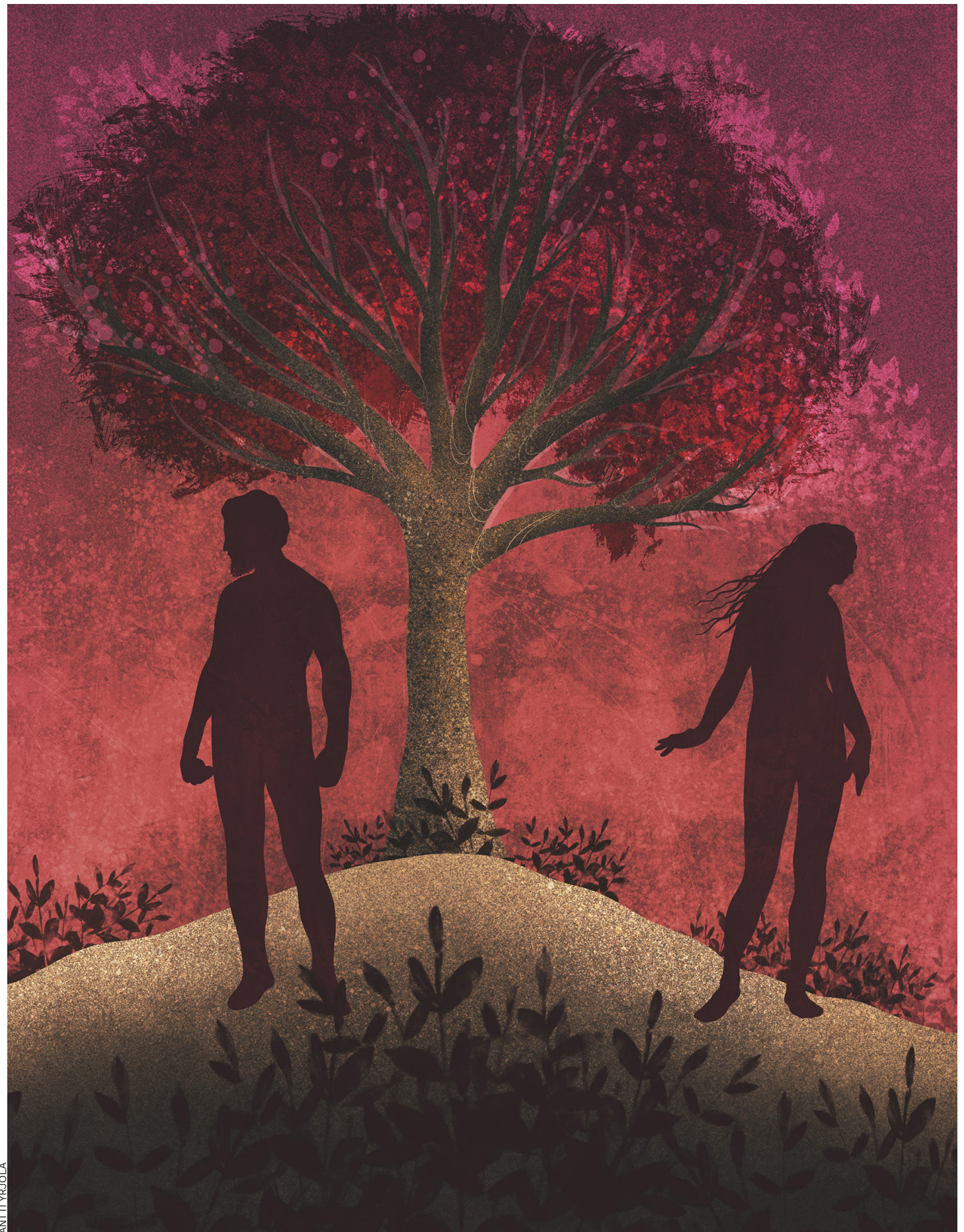
Syntiinlankeemuksen jälkeen **Aadam** ja **Eeva** huomaavat olevansa alasti ja piiloutuvat häpeissään. Tämä kuulostaa tutulta edelleen: tuli tehtyä väärin, omatunto kolkuttaa ja häpeä saa peittelemään tekoa.

”Kertomus on puhutteleva kuvaus synnin psykologiasta. Synti ei houkuttele meitä sarvet päässä, vaan näyttää houkuttelevalta ja kiehtovalta. Vasta jälkeensä silmät avautuvat.”

Toivo näyttää tietä

Puhe synnistä saattaa tuntua kiusalliselta vaatimuslistalta: älä tee näin, muuten olet syntinen.

Junkkaala muistuttaa, että vaikka synti on myös väärä tekoja ja asenteita, se on ennen muuta eroa Jumalasta. Synti on samalla tavalla läsnä kaikissa ihmisissä – usko ei varjele synnin tekemiseltä.

ANTTI YRJÖLÄ

”Inhimillisesti katsoen siivosti elävä on parempi kuin rötöstelijä, mutta Jumalan edessä olemme kaikki samalla viivalla. Anteeksiantamus Jeesuksen tähden tuo lääkkeen syntiin ja antaa halun hyvään.”

Syntiinlankeemuskertomuksessa näkyy myös toivon välähdys: kerran

maailmaan tulee ihminen, joka tekee pahasta lopun. Kristillisen uskon mukaan tässä on ensimmäinen aavistus Jeesuksen sovitustyöstä.

”Jotakin kadotetusta paratiisista palautuu, kun ihminen löytää Jeesuksen kautta tien takaisin, vaikka elämä ei silloinkaan tule täysin ehjäksi.”

Elämänsä merkitystä etsivän ihmisen voi nähdä kurkottavan kaikin voimin kohti alkutilaa, jossa häpeää ei ollut.

”Jossakin ihmisen sisimmässä on aavistus siitä, että Jumalan yhteydessä on parempi paratiisi kuin sen ulkopuolella.”

ANU HEIKKINEN

KIRKOLLISET

TUOMIOKIRKKO

KASTETUT

Roope Väinö Oliver Tervala, Iivo Taavetti Verhilä, Amanda Katariina Korhonen, Helmi Hilja Linnea Koskela, Olga Maria Laurila, Aava Ilona Soininen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Janne Tapani Karvonen ja Kirsi Maria Nyyssönen, Veikka Santeri Kettunen ja Roosa Marleena Kontinen, Ossi Pekka Mykkänen ja Minna Elina Keinänen, Ville Olavi Mulari ja Emmi Julia Elise Sivonen

KUOLLEET

Toivo Petter Laukkanen 85, Eino Kalevi Tiihonen 82, Aija Riikka Kempainen 50, Helvi Maria Poutiainen 89, Marjatta Hyvärinen 93, Kaisu Kyllikki Miettinen 77, Jouko Olavi Soukkanen 85, Eeva Liisa Reis 78 , Aino Mirjami Pirskanen 68, Irja Tellervo Salo 91, Lempi Liisa Margareta Kettunen 94, Anneli Maria Tiirikainen 90, Leena Tuulikki Surakka 69, Matti-Olli Kyytsönen 76, Pertti Elmer Heimonen 83, Raimo Kalevi Kesti 59, Pirkko Liisa Mykkänen 86, Salme Sylvia Andersin 92, Viljo Johannes Hyvönen 94, Aili Mirjam Pekkarinen 92, Alma Albertina Myöhänen 94, Aune Ilona Miettinen 94, Pertti Ensio Haring 76, Sakari Laakkonen 91, Eero Johannes Markkanen 85, Kaija Kristiina Kääriäinen-Malkoç 64, Ritva Maria Kyllikki Nissinen 80, Raimo Aulis Paldanius 84, Jukka Tapio Hänninen 78, Ritva Sohvi Kärki 76, Tauno Olavi Heiskanen 88, Eljas Johannes Huovinen 76, Erkki Yrjö Olavi Savolainen 92, Toini Marjatta Hanski 80, Raimo Kalevi Tiilikainen 79, Tuovi Tellervo Väänänen 93, Alli Ilona Hartikainen 89, Hilja Katri Rahunen 98, Elvi Manninen 86, Salli Margit Falck 89, Eva Annikki Miettinen 82, Pekka Miettinen 88, Markku Ilmari Mustonen 78, Asko Juhani Kautonen 70, Riitta Miettinen 83, Lilli Edit Happonen 86, Väinö Juhani Jalkanen 76

ALAVA

KASTETUT

Toivo Lauri Teodor Toppinen, Sara Victoria Kekäläinen, Elle Victoria Lindvall, Ruusa Tilda Alina Korhonen, Olivia Helli Mirjami Ikonen, Inna Katriina Reinikainen, Kiida Bea Ellaria Vauhkonen, Iivari Aamos Oliver Juntto, Eevi Elina Försti, Joonatan Eeli Aleksei Alanen, Aaron Toivo Johannes Kuutti, Noel Onni Oskari Nissinen, Aino Liisa Korhonen, Jasper Eemi Jalmari Voutilainen, Moona Maaret Salmivainio, Daniel Väinö Vincent Meyes

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Harri Veikko Tapio Hartikainen ja Päivi Maria Sormunen, Lari Pekko Pellervo Hiltunen ja Minna Emilia Nissinen, Juuso Jukanpoika Hartikainen ja Katja Emilia Penttilä, Juha Antero Tirkkonen ja Kirsi Marja Maarit Miettinen, Niko Valtteri Juhani Miettinen ja Veera Elisabeth Varno, Niko Petteri Sarapää ja Milja Elina Huuskonen, Matias Juhani Rapp ja Veronika Ruut Mirella Tuomivaara

KUOLLEET

Juuso Reino Piirainen 77, Martti Olavi Pennanen 65, Virpi Inkeri Hallikainen 78, Marjatta Susanna Mäenpää 92, Tauno Viljami Hätinen 85, Anna Maria Suhonen 92, Salme Synnöve Kontkanen 90, Kalevi Ensio Järvinen 82, Merja Hannele Hurskainen 56,

Uuno Antero Tuomainen 92, Esko Antero Nousiainen 75, Hilja Lyyli Kokko 96, Maija Liisa Raatikainen 94, Raija Maila Kajan 82, Miia Henriikka Behm 37, Jukka Kalevi Kalske 60, Aino Maria Hartikainen 96, Leena Annikki Pyhäjärvi 72, Ritva Anneli Rissanen 80, Anja Katariina Hakkarainen 84, Maire Anneli Vainikainen 90, Tyyne Maria Saarelainen 93, Rolf Rainer Runonen 73, Alma Annikki Markkanen 84, Mirja Kaarina Karhunen 81, Jari Johannes Pöyhönen 53

JÄRVI-KUOPIO

KASTETUT

Miia Emma Johanna Hartikainen, Juankoski; Hilja Elena Koistinen, Vehmersalmi; Luka Miika Viljami Tanskanen, Kaavi; Amanda Elsa Emilia Tomppo, Riistavesi; Ariana Lilja Aurora Arola, Juankoski; Tuomas Henrik Juhani Takkunen, Tuusniemi; Iita Ilmi Esteri Lappalainen, Nilsiä; Iida Marianne Kolari, Muuruvesi; Emma Katariina Kolari, Muuruvesi; Eetu Henrik Olavi Saastamoinen, Riistavesi; Viljami Eeli Oliver Hartikainen, Kaavi, Minttu Vanessa Pieviläinen, Riistavesi; Eero Eemeli Laitinen, Nilsiä; Taika Vilja Illusia Karvonen, Riistavesi; Pietari Salomon Rantala, Riistavesi; Patrik Arvi Ensio Parviainen, Kaavi; Milla Maria Malinen, Riistavesi; Iina Isabella Huhtala, Muuruvesi; Tatu Henri Juhani Lentz, Kaavi; Kalle Juhani Lentz, Kaavi; Eemeli Aatos Hukka, Riistavesi.

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Kimmo Kalevi Iso-Järvenpää ja Mira Annika Pesonen, Riistavesi; Juha Matti Aleksi Turunen ja Jenni Tuulikki Toivanen, Nilsiä; Ville Eemeli Puustinen ja Miia Henna Emilia Pasanen, Juankoski; Ari Pekka Tapani Räsänen ja Sari Terttu Päivikki Tirkkonen, Kaavi; Kimmo Petteri Hirvonen ja Virpi Hannele Jäsperi, Nilsiä; Kalle Aleksi Väisänen ja Petra Reetta Kristiina Kauppinen, Juankoski; Topi Matias Pitkänen ja Krista Heloise Jemiina Suomalainen, Vehmersalmi, Aki Petteri Kainulainen ja Jenni Katariina Kurunsaari, Nilsiä; Veli Julkunen ja Raija Helena Miettinen, Tuusniemi; Olli Johannes Hukka ja Leena Hannele Huttunen, Riistavesi; Antti Ilmari Räsänen ja Teija Sini Tuulikki Julkunen, Kaavi.

KUOLLEET

Reijo Pekka Ensio Miettinen 67, Kaavi; Pauli Aatami Piipponen 82, Kaavi; Vilho Savolainen 91, Kaavi; Erkki Juhani Miettinen 77, Nilsiä; Majja Helena Haatainen 65, Nilsiä; Siiri Väänänen 93, Nilsiä; Helmi Sylvia Tikkanen 98, Tuusniemi; Tyyne Esteri Pitkänen 89, Tuusniemi; Leo Kaarlo Lempinen 87, Tuusniemi; Aimo Arvo Remes 62, Nilsiä; Hilikka Helena Mikkola 88, Juankoski; Esa Aarre Sulevi Kuosmanen 85, Juankoski; Sirkka Johanna Kekäläinen 87, Muuruvesi; Juhani Eemil Kokkonen 86, Nilsiä; Väinö August Pulkkinen 84, Tuusniemi; Kaija Kyllikki Ikäheimo 87, Riistavesi; Tanja Maria Luukkainen 38, Riistavesi; Martti Sakari Toivanen 74, Juankoski; Hilikka Annikki Taskinen 62, Nilsiä; Aino Ester Hämäläinen 75, Juankoski; Elsa Irene Tuovinen 91, Nilsiä; Mikko Sakari Parviainen 79, Nilsiä; Erkki Antero Ikäheimo 60, Nilsiä; Eino Olavi Strengell 92, Muuruvesi; Ulla Katriina Sarlin 66, Riistavesi; Kari Jukka Taskinen 58, Nilsiä; Jari Erik Juhani Nyyssönen 53, Vehmersalmi; Marko Juhani Asén 50, Säyneinen; Toivo Ilmari Kankkunen 91, Riistavesi; Elsa Loviisa Hyvärinen 84, Riistavesi; Selma Katri Räsänen 88, Kaavi; Yrjö Eino Antero Tanskanen 82, Kaavi; Aini Inkeri Hiltunen 73, Nilsiä; Aino Helena Manninen 78, Nilsiä; Aili Irene

Rissanen 86, Nilsiä; Erkki Eino Ilmari Toivanen 72, Juankoski; Veli Matti Parviainen 86, Juankoski; Seppo Ensio Riekkinen 71, Säyneinen; Suvi Anniina Vuorensyrjä 23, Nilsiä; Eino Johannes Vesterinen 73, Kaavi; Kari Juhani August Tallqvist 71, Nilsiä; Risto Juhani Puustinen 71, Riistavesi; Viljo Vesa Räsänen 94, Kaavi; Reijo Eino Kullervo Mustonen 63, Tuusniemi; Aino Elina Väätäinen 90, Nilsiä; Elsa Maria Ahonen 91, Nilsiä; Elma Katri Tirkkonen 82, Kaavi; Elvi Maria Tikkanen 90, Kaavi; Heikki Kalevi Väisänen 72, Nilsiä; Risto Uolevi Pakkanen 86, Juankoski; Mirja Annikki Lappalainen 83, Tuusniemi.

KALLAVESI

KASTETUT

Joanna Elisa Viiliäinen, Sasu Santeri Kalevi Heinonen, Matilda Emilia Elisabeth Savolainen, Aada-Unna Johanna Korhonen, Viia Aurora Vlasov, Milka Ofelia Kanniainen, Elias Kalle Petteri Siikström, Selina Riikka Marjatta Rissanen, Ida Aurora Sahlberg, Noel Vilho Johannes Karjunen, Väinö Antti Viljami Kimonen, Eino Ilmari Männikkö, Joona Kyösti Tapio Kokko, Oiva Eliel Rytlahti, Aku Eino Veikko Savolainen, Otso Halti Ilmari Jäntti, Max Veikko Olavi Kortelainen, Samuel Eeli Sakari Räisä, Minea Ada Aleksandra Kosunen, Elias Toivo Kalevi Kivivuori, Emma Ilona Räsänen, Marko Olavi Johannes Hellgrén, Viola Eevi Isabel Nordberg, Selma Lyydia Asunmaa, Nea Emilia Nissinen, Milla Inna Adanna Hartikainen, Isla Evelia Jokitalo, Hertta Neea Korhonen, Meea Elli Maria Rönkkö, Martta Emeliina Rissanen, Viljami Ukko Eemeli Pöyhönen, Venla Eveliina Martikainen, Iivo Unto Saharinen, Abok Thiop Ngor, Eemi Lionel Nissinen, Joona Matti Olavi Markonsalo, Iranna Ilona Anneli Väätäinen, Oliver Mattias Pahkala, Noel Olavi Miettinen, Elsa Ilona Tamio, Vilma Milka Anneli Leppänen, Eeli Tapani Kuivalainen, Arvo Onni Pekka Kokander, Pinja Isla Inari Savolainen, Nooa Armas Tapio Ruotsalainen, Sasu Veli Juhani Orsjoki, Mio Aatu Eliel Sinkko, Ere Eero Antti Bruun, Tea Joanna Turunen, Aava Inkeri Rönkkö, Peetu Onni Oliver Jurvainen, Samu Mikael Karppinen, Ronja Tuike Tuutikki Aaltonen, Elmeri Sulo Armas Epelä, Luna Oliwia Huttunen, Leevi Samuel Nykänen, Elsi Olivia Nissinen, Jesper Luka Roberto Ryhänen, Kalle Veikko Emil Pasanen, Joel Eemil Väisänen, Aino Aurora Pirinen, Isla Taika Maaria Hänninen, Akseli Eemil Pesonen, Julia Lotta Evelina Remes, Luukas Eliel Tuomikoski

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Joni Tapani Nuutinen ja Elisa Aulikki Pulkkinen, Harri Aleksi Niskanen ja Iina Johanna Juola, Asko Aarne Kalevi Laitinen ja Susanna Maarit Rissanen, Jani Markus Flink ja Viivi Kaarina Kääriäinen, Tapio Kullervo Grönfors ja Katja Mirjam Väänänen, Markus Vepsäläinen ja Tuula Johanna Pasanen, Petri Olavi Heikkinen ja Marjut Leena Katariina Hyvönen, Petri Olavi Heikkinen ja Taija Marjanne Takkinen, Joni Kristian Holmström ja Marjut Katariina Nybacka, Heikki Tapani Kääriäinen ja Tiina Tuulikki Rantamo, Kimmo Antero Hartikainen ja Sari Sisko Anneli Heikkinen, Eero Kalevi Hulanmäki ja Päivi Kirsti Marjatta Hyvönen, Janne Juhani Hotari ja Mirka Marianna Koivu, Jere Samuli Räsänen ja Heidi Maria Kristiina Tikkanen, Paulus Mikael Kivijärvi ja Nanna Anniina Hammar, Panu

Johannes Tuunainen ja Mira Marleena Kareinen, Esa Matti Herranen ja Anni Tuulia Virtanen, Ari Sakari Juvonen ja Niina Hannele Nurmi, Nattaphol Ruuskanen ja Laura Julia Töyräs, Jyri Yrjö Leinonen ja Mari Karoliina Kärkkäinen

KUOLLEET

Vilho Olavi Keinänen 82, Pentti Kalervo Karhunen 66, Irja Annikki Ahonen 80, Toini Kaarina Neuvonen 67, Ritva Eila Maria Nikulainen 73 , Viljo Kalevi Pekkarinen 80, Matti Juhani Varno 86, Sirkka Annikki Husso 72, Jouni Kalevi Ruotsalainen 59, Tauno Henrik Ollikainen 84, Arvo Pennanen 80, Alina Siviä Karttunen 98, Eeva Kyllikki Karkkonen 86, Veijo Hannes Tanninen 54, Saara Venäläinen 85, Veli Matti Arola 74, Jukka Pekka Kalevi Leskinen 54, Silja Turunen 83, Pertti Arvo Armas Siipola 68, Maija Liisa Hyvönen 93, Raili Anna Liisa Sairberg 88, Hilikka Liisa Rissanen 93, Kirsi Susanna Kolehmainen-Harvima 48, Helka Maria Miettinen 67, Toivo Taavetti Korhonen 83, Lilja Orvokki Okkonen 86, Jouko Kalevi Väisänen 68

MÄNNISTÖ

KASTETUT

Hilma Aada Elmiina Onatsu, Olivia Ada Alexandra Wickstrand, Mirella Manta Mimosa Mykkänen, Justin Slah Musa Koudi, Gabir Slah Musa Salih Koudi, Omnia Salah Musa Koudi, Gamal Slah Musa Salih Koudi, Oscar Daniel Carroll

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Ville-Veikko Antero Junni ja Jenni Kaarina Järvimäki, Simo Heikki Severi Pölönen ja Iiris Helena Tissari, Marko Tapani Savonkari ja Iidaliisa Eveliina Roininen, Jari Kalevi Antero Finska ja Krista Mari Weeman, Toni Matti Petteri Laitinen ja Riikka Mari Sofia Pulkkinen

KUOLLEET

Tauno Santeri Keränen 83, Aarne Eemil Jooseppi Eskelinen 83, Kaino Tellervo Lempinen 81, Tauno Antero Frimodig 82, Saimi Elina Juutilainen 102, Taavetti Koistinen 88, Anneli Asta Huttunen 81, Raili Tuulikki Karttunen 82, Seppo Juhani Malmikumpu 63, Siiri Elina Kortelainen 92, Esko Istolainen 96, Osmo Kalervo Toivanen 86, Leena Koskinen 83, Juha Olavi Holopainen 71, Eedit Räsänen 92, Taimi Tellervo Knuutinen 76, Ari Juhani Rissanen 65, Ahti Kalevi Miettinen 70, Annikki Tuppurainen 88, Ritva Helena Kuikka 80, Eino Joonas Valte Pöntinen 87, Elvi Annikki Ritanen 80, Emma Turunen 94, Maija Kyllikki Hiiri 79, Tyyne Maria Salkunen 82, Kirsti Riitta Irmeli Lyytinen 64, Kari Esko Olavi Ikäheimo 64, Anja Irja Hakkarainen 80, Toini Emilia Leskinen 67, Tuovi Maria Eskelinen 95, Jarmo Juhani Ihalainen 57, Lea Aino Amanda Myllynen 89, Toivo Kalevi Oksman 89, Pauli Samuli Pulkkinen 63, Elsa Elina Gustafsson 84

PUIJO

KASTETUT

Lia Cristina Mikkonen, Eedel Joosua Pentti, Hertta Maria Sormunen, Pieta Auroora Klasila, Mikael Heikki Johannes Nousiainen, Wiivi Liisa Väänänen, Vertti Jari Felix Karppinen, Ilmari Mikael Jääskeläinen, Hilma Aurora Taipale, Helmi Ellen Olivia Kinnunen,

Isla Lilli Anastasia Chmidt, Mila Aleksandra Bär, Tilda Livia Malinen, Eino Olavi Vihtori Ikäkoivu, Oliver Aatu Olavi Koponen, Leevi Jalo Akseli Kortelainen, Elsa Matilda Aurora Pasanen, Karoliina Sara Mansikka Rask, Anton Mikael Hiltunen, Neea Viivi Amanda Heikkinen, Vilja Aino Elisabeth Laitinen, Väinö Mikael Seittivaara, Eva Kerttu Linnea Laakkonen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Risto Paulus Kieloniemi ja Kirsi Marjaana Karppinen, Juuso Juhani Kettunen ja Emmi Katriina Roivainen, Jukka Tapio Koskinen ja Suvi Johanna Knuuti, Osmo Tapani Kankkunen ja Janette Eila Helena Tirronen, Mikael Johannes Ahola ja Jessika Mirjam Charlotta Leppänen, Esa Pekka Johannes Ahtinen ja Krista Johanna Tanner, Antti-Veikko Tiihonen ja Marja Kaarina Lehtonen

KUOLLEET

Aili Irene Räisänen 80, Helvi Eliina Antikainen 98, Martti Kalevi Oksanen 67, Kirsti Lappalainen 91, Maire Annikki Martikainen 78, Liisa Väisänen 92, Erkki Olavi Jormalainen 80, Jouni Olavi Gottlieb Hirvaskero 88, Varma Elina Kettu 88, Martti Paavo Pyykkönen 90, Aarne Aulis Eskelinen 76, Matti Tuomas Sihvola 84, Airi Johanna Huttunen 87, Gisela Helen Astrid Miettinen 25, Liisa Kyllikki Lehikoinen 90, Eeva Helena Sieppi 90, Elsa Lyyli Kääriäinen 95, Aune Tellervo Venäläinen 88, Taimi Kaarina Parviainen 97, Pentti Johannes Hujanen 82 , Pertti Olavi Hätinen 68, Ritva Lea Tamminen 77, Sisko Marjatta Ruuskanen 90, Eero Juhani Lehtonen 77, Irja Irene Dunder 90

SIILINJÄRVI

KASTETUT

Aaro Vihtori Haaraniemi, Helmi Maria Nousiainen, Tuomas Matti Antero Avesto, Susanna Elsa Marjaana Ukkonen, Ninni Rosanna Manninen, Eeli Johannes Kananen, Ilona Aava Vilhelmiina Lappalainen, Aada Ellen Ylikärppä, Elias Valtteri Vartiainen, Alina Aleksandra Hiltunen, Aleksi Paavo Petteri Suominen, Akseli Veli Mikael Oravala Vivianna Aava Frida Karikumpu, Hilma Lotta Johanna Holopainen, Aatos Seppo Ilmari Ruotsalainen, Elias Valtteri Tuovinen, Miisa Alexandra Vestenius, Onni Juhani Heinonen, Veikko Väinämö Nokimäki, Lia Fanny Lyydia Tasala, William Eemi Antero Kröger, Aada Emilia Karttunen, Jose Emil Oliver Hakkarainen, Pinja Hilda Emilia Nisonen, Elli Elviira Väisänen, Niklas Kristian Ahonen, Eeli Tuomas Mikael Vähäsarja, Venla Sofia Pietikäinen, Iita Elise Miettinen, Justus Eino Antero Lämsä, Lilavera Nuppu Halina Luostarinen, Jami Vili Valtteri Kosunen, Emiel Lucas Ferdinand Sallinen, Adessa Olivia Järveläinen

AVIOLIITTOON KUULUTETUT

Jesse Kalervo Ukkonen ja Kaisa Elisa Kasurinen, Reijo Kalevi Miettinen ja Pia Susanna Mikko-nen, Petri Matias Urpilainen ja Anne Maarit Raatikainen

KUOLLEET

Terttu Helena Toivanen 68, Elvi Annikki Lappalainen 85, Raija Liisa Rätý 82, Terttu Helena Toivanen 68, Aatu Lappeteläinen 86, Antti Johannes Rynänen 82, Katri Elina Miettinen 81, Martti Johannes Lappalainen 77, Hannu Antero Korhonen 63, Sirkka Liisa Pennanen 85, Toini Hämäläinen 94, Esko Olavi Korhonen 68, Maija-Liisa Lehtinen 81, Kari Olavi Kytö 74

• Matot
• Vuodevaatteet • ym.

PYYKKISATAMA

Itkonniemenkatu 27, 70500 Kuopio
Puh. (017) 263 3128
www.pyykkisatama.fi

• HAUTAKIVET
• KAIVERRUKSET
• KULTAUKSET
• ENTISÖINTITYÖT
• KIVILYHDYT

KIVI PAJA

Sari Kämäräinen
Jääskelänkatu 1
70780 Kuopio
puh. 050 575 0004
www.kivipajasarik.fi

Tietokoneapu
Kotitalous-
vähennys 45%

www.orden.fi
040 5844 045

**HAUTAKIVET
LISÄKAIVERRUKSET**
sekä kaikki kivialan palvelut

KIVILÄHDE
KAAVIN KIVI

KAAVIN KIVI OY - KIVILÄHDE
Kirjekuorentie 6, Kaavi
p. 017 6880100, myynti@kaavinkivi.fi
Avoimin ma-pe 8-17
www.kaavinkivi.fi

**LÄNSIVUOREN
HAUTAUSHUOLTO**

Savonkatu 25, Kuopio
(Sokoksen takana)
www.lansivuoriky.fi
p. 017 261 3665

Hautakivi näyttely
liikkeessämme
-tervetuloa tutustumaan!

**Mainosmyynti
Eine Kotamaa**
050 315 5849
eine.kotamaa@slpmedia.fi

Seuraava julkaisupäivä 26.9.,
varaukset 17.9. mennessä.

SLP KUSTANNUS

**KAIKKEA KIVAA
KOTIIN**

WWW.KEITTITUNING.FI

Usko. Toivo.
Rakkaus.

Murtunut mieli

Tue mielenterveystyötä maailmalla. Lahjoita tekstiviestillä
Tasaus10 (10€) tai **Tasaus20** (20€) numeroon **16155**
tai verkossa **tasaus.fi**.

TA SA US

Manner-Suomi RA/2016/517, voimassa 1.1.2017–31.12.2019, myönnetty 22.9.2016, Poliisihallitus.
Ahvenanmaa ÄLR 2017/6120, voimassa 2018, myönnetty 16.8.2017 Ahvenanmaan maakuntahallitus.
Kerätyt varat käytetään vuosien 2018–2020 aikana Suomen Lähetyssseuran ulkomaantyöhön.

SUOMEN LÄHETYSSEURA

KIRKON KUVAPANKKI/ARNE ORMIO

DIAKONIATYÖNTEKIJÄN kanssa keskustellaan henkisestä, hengellisestä ja taloudellisesta jaksamisesta.

Kun hätä suurin eikä muuten auteta

Työttömyys, ero, läheisen kuolema. Pienet palkat ja eläkkeet, karenssit, etuuksien pitkä odotus. Kriisin nostama ahdistus toimeentulosta kohtaa nykyisin useita suomalaisia.

Vuonna 2017 Kuopion ja Siilinjärven seurakuntien reilut 30 diakoniatyöntekijää tilastoivat yhteensä liki 7 800 yksilön kohtaamista vastaanotoillaan ja kotikäynneillä. Asiakkaina on niin nuoria aikuisia ja työikäisiä kuin ikäihmisiä, perheellisiä ja perheettömiä.

Diakoniatyöntekijän kanssa keskustellaan henkisestä, hengellisestä ja taloudellisesta jaksamisesta. Taloudellinen hätä nousee, kun rahat eivät tukien jälkeenkään riitä ruokaan tai lääkkeisiin. Perheiden taloutta tiukentavat myös lasten harrastusmaksut. ”Suurin osa asiakkaista on niitä välinputoajia, jotka eivät saa toimeentulotukea”, Siilinjärven seurakunnan johtava diakoniatyöntekijä **Liisa Tiilikainen** sanoo.

Tyypilliset kotikäyntiasiakkaat ovat pienten lasten vanhempia tai vanhuksia. Työntekijät saavat kotikäyntipyyntöjä myös verkostojen kautta ja tekevätkin tiivistä yhteistyötä muun muassa lapsiperhepalvelujen, lastensuojelun, aikuissosiaalityön ja kotipalvelun kanssa. Diakonista perhetyötä seurakunnissa tekevät perhe- ja diakoniatyöntekijät ja lastenohjaajat itsenäisesti tai työpareina. Pidemmäksi ajaksi rinnalle voidaan ohjata myös vapaaehtoinen lähimmäispalvelija, jollaisia seurakunnat kouluttavat säännöllisesti.

Apuna ja tukena palveluverkostossa

”Olemme osa palveluketjua ja autamme asiakasta saamaan kaiken sen tuen, joka hänelle kuuluu. Tarvittaessa lähdemme mukaan vaikka Kelaan tai velkaneuvontaan. Koska ongelmat eivät voi odottaa kesäkuusta syyskuuhun, voimme seurakunnan varoilla auttaa taloudellisesti, kun avustus-

kriteerit täyttyvät”, Tiilikainen kertoo.

Taloudellinen tuki on rajattu lyhyeen ja kertaluonteiseen tarpeeseen lähinnä äkillisessä elämänmuutoksessa. ”Seurakuntien taloudellinen apu ei saa muodostua osaksi avunsaajan perustulota ja -turvaa”, Kuopion seurakuntayhtymän diakonijohdaja **Seppo Marjanen** korostaa.

”Pienituloisten toimeentulo on poliittisin päätöksiin vedetty liian niukaksi.”

Marjasen mukaan seurakuntien avun merkitys korostuu tilanteissa, joissa yhteiskunnan tuet on käytetty. ”Pienillä eläkkeillä, palkoilla ja perusturvala sinnittelevien toimeentulo on poliittisin päätöksiin vedetty liian niukaksi.”

”Seurakunnilla on kuitenkin kovin erilaiset mahdollisuudet auttaa taloudellisesti”, Marjanen huomauttaa.

Diakoniatyöntekijän antama henkinen ja hengellinen tuki kriiseissä antaa uskoa selviytymiseen. Keskustelu- ja sielunhoitosuhteet saattavat kestää vuosia.

SINI-MARJA KUUSIPALO

Diakoniatyöntekijöiden Liitto viettää diakonian viran päivää nimellä D-day perjantaina 31.8. Siilinjärvellä seurakunnan diakoniatyöntekijät ovat D-päivänä tavattavissa klo 10–13 kirkonkylän apteekin edustalla.

Kaikille tilaa riittää,
kaikille paikkoja on.

Syksyn toiminta on alkanut. Löydä oma paikkasi. Lisätietoa tapahtumaliitteessä, verkossa kuopionseurakunnat.fi ja somessa.

KIRJALLISTA

Niina Junttila: Kaiken keskellä yksin. Aikuisten yksinäisyydestä. Tammi. 2018. 224 s.

Petettynä, hyljättynä

JOS LUULEMME, että yksinäinen aikuinen on eronnut ja syrjäytynyt, vaille ystäviä ja työtä jäänyt, luulemme väärin. Myös arkena työssään muita johtava voi viikonloppuna turvautua keskustelukumppanin puutteessa viinipullon kanssa seurusteluun. Parisuhteessakin jotkut tuntevat yksinäisyyttä enemmän kuin monet sinkut tai lesket.

Kasvatuspsykologian apulaisprofessori **Niina Junttilan** kirja pohjautuu moniin keräyskertomuksiin, joiden avulla hän yrittää

hahmottaa ja analysoida suomalaista yksinäisyyttä. Hän vertaa sitä syömishäiriöön: ihminen tietää mikä on järkevää ja terveellistä, mutta toimii kuitenkin toisin.

Pysyväksi jäädessään yksinäisyys muuttuu peloksi kohdata ja tulla kohdatuksi. Ja jos yksinäisyyden kohtalon tiellä on paljon esteitä, sellaisia ovat esimerkiksi lukuisat toisiin ihmisiin liittyvät ajatusvääristymät: aina ei auta se, että itse on ystävällinen ja mukava toisille.

TERHI LAITINEN

SANALLISTA

Rukouksen muodot

Neh 8:5-10

Rukous on ihmisten vanha tapa lähestyä jumalvoimia. Vanhan testamentin Nehemian kirjas-
sa kerrotaan juutalaisesta lainoppineesta Esrasta, jonka Persian kuningas lähetti Babylonias-
ta järjestelmään Jerusalemin uskonnollisia ja hallinnollisia oloja. ”Esrasta ylisti Herraa, suurt-
ta Jumalaa, ja kaikki kohottivat kätensä ja vastasivat: ”Aamen, aamen!” Sitten he heittäytyi-
vät polvilleen ja rukoilivat Herraa kasvot maahan painettuina” (Neh. 8: 6).

Rukous on aikojen saatossa saanut erilaisia ulkoisia muotoja. VT:ssa rukoukset ovat voit-
topuolisesti yhteisöllisiä. Pohjana oli Jahven ja Israelin liitto. Liittokumppanilta oli oikeus
odottaa apua. Yksityinenkin rukous oli mahdollinen, kunhan rukoilija oli kääntynyt pyhäk-
köön päin. Juutalaisilta rukoussuunnan ottamisen perivät muslimit, joille tapa on yhä tärkeä.

Varhaiset kristityt rukoilivat Jeesukseen vedoten. Synagogan käytäntöä mukaillen rukoil-
taessa joko seistiin tai polvistuttiin. Kätet pidettiin juutalaiseen tapaan taivasta kohti koho-
tettuina. Käsien ristimisen tapa opittiin myöhemmin keskiajalla germaaneilta, jotka kätet
yhteen liittämällä osoittivat alun perin kunnioitusta voittajalle.

Jeesuksen mielestä rukouksessa ulkonaisia muotoja tärkeämpää oli sisältö. Kysyttäes-
sä, miten pitäisi rukoilla, hän opetti Isä meidän –rukouksen. Ennen poistumistaan keskuu-
destamme Jeesus kuitenkin kohotti kätensä opetuslastensa ylle siunauksen merkiksi. Näin
myös pappi yhä tekee jumalanpalveluksen päätteeksi.

OLLI KORTELAINEN
SIILINJÄRVEN SEURAKUNNAN
KIRKKOHERRA

minun kirkkoni

MILLAINEN ON SINUN KIRKKOSI?

Nyt on mahdollisuus tehdä omasta seurakunnastasi yhteisö, joka toimii ja näkyy myös sinun mielestäsi
tärkeissä asioissa. Seurakuntavaaleissa seurakuntalaiset äänestävät luottamushenkilöt, jotka johtavat
seurakunnan toimintaa. Ehdokasasettelu päättyy 17.9.2018.

> kuopionseurakunnat.fi/vaalit
> seurakuntavaalit.fi

LUKIJAN KUVA

Lähetä Lukijan kuva
kirkkojakoti@evl.fi

ANNA MEILLE meidän jokapäiväinen
kahvimmekin. Kuppi kahvia ja
kahvipensas aamuauringossa.
Kuvan lähetti Antero Kärnä.

LUOTTAMUSHENKILÖ

Jumalan kämmenellä –
kaikille tilaa on

KOTISEURAKUNNASSANI SIILINJÄRVELLÄ seurakunnan lapsityö
on viettänyt 50-vuotisjuhlavuotta. Seurakuntalaisena, mummona
ja luottamushenkilönä tästä juhlavuodesta on saanut olla erityi-
sen iloinen.

Yli puolet seurakunnan olemassaoloajasta lapset ja nuoret ovat
olleet vahvasti mukana seurakunnan toiminnassa. Sukupolvet ovat
saaneet arvokkaita ja kantavia eväitä elämään niin päiväkerhoista,
pyhäkouluista, nuorten kerhoista, musiikista kuin myös lukematto-
mista seurakuntaelämän tapahtumista ja toiminnasta.

Seurakunnasta saatu kristillinen sanoma kuuluu usein kerhopäi-
vän jälkeen myös kotona. Esimerkiksi kerhoissa opitut laulut ja leikit
tuovat sanomaa kotiin vanhemmille ja isovanhemmillekin.

Pari viikkoa sitten seurakuntamme kesäkirkossa julkaistiin juhla-
vuoden kunniaksi päiväkerhoista tuttua musiikkia juhlalevynä, ilok-
si meille kaikille. Voiko syvällisemmin tuntea olevansa Jumalan
kämmenellä kuin kuullessaan sanoman lasten innokkaasti laula-
mana?

Kun keskusteluissa kuulee ajoittain kirkkoa arvosteltavan voimak-
kaastikin jäykistä rakenteista, olisiko meidän syytä nähdä ja kuul-
la lasten suusta se lämmin ja ymmärtävä totuus, jota kirkkomme
meille monin tavoin tarjoaa?

Minulle on erityisen arvokasta, että seurakunnassamme saa olla
omana itsenään, juuri sellaisena kuin on.

Hengellinen toiminta on laaja-alaista ja ihmistä kuullaan. Ihmisi-
nä olemme erilaisia ja nämä asiat koetaan hyvin eri tavoin. Toivon,
että lapsityön juhlalevy kuuluu monissa kodeissa sekä herättää ja
rohkaistaa siellä kristillisen perinteen vaalimiseen niin vanhempia
kuin isovanhempiäkin. Elämän taidot opitaan kotona.

Ja näin kotikirkko, sen moninainen toimintakin, voi saada uuden-
laista ulottuvuutta. Se voi lähentyä sekä antaa rohkeutta hakeutua
myös luottamustoimiin.

LEENA KORHONEN
SIILINJÄRVEN
SEURAKUNNAN
KIRKKOVALTUUTETTU JA
KIRKKONEUVOSTON JÄSEN

TIMO HARTIKAINEN

”TOIVOISIN, että ihmiset tulisivat enemmänkin juttelemaan esitysten jälkeen. Palautteella on iso merkitys ja dialogi voi aina synnyttää uusia oivalluksia”, Jaakko Kuusisto pohtii.

RAKKAUS musiikkiin kantaa

Tahtipuikko heilahtaa. Ensimmäiset sävelet kajahtavat ilmoille.

Tästä se lähtee – Jaakko Kuusiston kausi Kuopion kaupunginorkesterin ylikapellimestarina.

Viulisti, säveltäjä ja kapellimestari. **Jaakko Kuusisto** on musiikkialan monilahjakkuus, joka aloitti elokuun alusta kolmivuotisen pestin Kuopion kaupunginorkesterin ylikapellimestarina.

”Olen äärimmäisen innoissani tästä mahdollisuudesta. Orkesteri on minulle ennestään tuttu ja kaupunkiinkin liittyy erityisen lämpimiä muistoja”, Kuusisto kertoo ja viittaa vuoden 1989 Kuopion viulukilpailuun, jonka voiton hän jakoi yhdessä **Pekka Kauppi**sen kanssa.

”Yksi ensiesiintymisistäni siis tapahtui Kuopiossa, joten eräällä tavalla ympyrä nyt sulkeutuu.”

Kultainen sääntö ohjenuorana

Työn puolesta erinäiset Suomen kirkot ovat vuosien saatossa tulleet Kuusistolle tutuiksi.

”Useimmat kirkot ovat oivallisia konserttipaikkoja, niissä on hyvä akustiikka. Parhaimmillaan kirkko luo speilaalin ja lämminhenkisen tunnelman koko esitykselle. Siinä on jotain aivan omanlaistaan henkeä konserttisaleihin verrattuna.”

Kuusisto uskoo, että tulevan kolmen vuoden aikana hän pääsee esiintymään kaupunginorkesterin kanssa myös Kuopion kirkkoissa.

Muutoin Kuusiston suhde kirkkoon ja uskoon on perisuomalaiseen tapaan hyvin yksityinen.

”Olen kirkon jäsen, mutta haluan pitää omat hengelliset ajatukset itselläni. Vierastan sitä, että näillä asioilla pitäisi jotenkin mekastaa.”

”Yritän kohdella muita ihmisiä siten, kuin toivoisin itseäni kohdeltavan. Minusta se on hyvä ohjenuora tilanteessa kuin tilanteessa.”

Musiikki vei mukanaan

Kuusisto tulee hyvin musikaalisesta suvusta, joten ei ihme, että musiikki alkoi kiehtoa häntä jo varhaisessa vaiheessa. Kuusisto oli vain 5-vuotias aloittaessaan viuluopinnot ja säveltämisen saloihin hän paneutui 12-vuotiaana.

”Kyllä se oli melko lailla itsestäänselvyys, että päädyn musiikkialalle. Eikä minulla ole ollut tarvetta kyseenalaistaa asiaa. Musiikki on vienyt mukanaan.”

Tähän päivään mennessä Kuusisto on saavuttanut ammatillisesti lähes kaikki suuret unelmansa.

”Säveltäjänä innostun tietysti aina, jos saan ison ja merkittävän tilauksen. Sellainen on esimerkiksi Suomen Kansallisoopperalle säveltämäni *Jää-ooppera*, joka pohjautuu **Ulla-Lena Lundbergin** Finlandia-palkittuun romaaniin.”

”Nyt minulle on tullut rauha oman ammattitaidon suhteen. Suurin haaveeni ehkä onkin se, että saisin pysyä terveenä ja tehdä tätä rakastamaani työtä mahdollisimman pitkään.”

Elämää oppimassa

Kasvattavana kokemuksena Kuusisto muistelee opiskeluvuosiaan Yhdysvalloissa 90-luvun alussa.

”Isäni oli juuri jäänyt eläkkeelle ja vanhemmat lähtivät ensimmäiseksi vuodeksi minun ja **Pekka**-veljeni seuraksi maailmalle. Me veljekset olimme kovin

nuoria tuolloin, Pekka vasta 15-vuotias ja minä pari vuotta vanhempi.”

”Silloin oli pakko oppia itsenäiseksi. Nyt ajateltuna tuntuu aika hurjalta, kuinka keskenkasvuisina me jäimme sinne kahdestaan sen jälkeen, kun vanhemmat olivat palanneet Suomeen.”

”Minulle on tullut rauha oman ammattitaidon suhteen.”

Hyppy tuntemattomaan kuitenkin kannatti. Monessakin mielessä.

”Siellä sai aivan uudenlaista perspektiiviä elämään. Tuo aika, ja monet muut ulkomailla vietetyt jaksot, ovat avanneet silmäni sille, kuinka hieno maa Suomi on. Täältä löytyy paljon ilon ja kiitollisuuden aiheita.”

”Myös musiikillisesti opiskeluvuodet olivat merkittävää aikaa. Silloin syntyi paljon sellaisia kontakteja, jotka ovat kantaneet tähän päivään saakka.”

Kasvun paikkoja

Vuodet maailmalla opettivat Kuusiston seisomaan omilla jaloillaan. Aikuisiän kasvun paikkoja ovat olleet lasten syntymät ja avioero.

”Olimme ex-vaimoni kanssa naimisissa yksitoista vuotta. Avioero oli kokemus, joka veti aika lailla nöyräksi.”

Kuusisto kertoo, että tänä kesänä hänellä on ollut ensimmäistä kertaa

sellainen olo, että asia on käsitelty ja voi mennä rauhallisesti mielen eteenpäin.

”Aika on paras laastari. Myös musiikki ja työn tekeminen ovat auttaneet suunnan säilyttämisessä.”

”Ammattini on hankala perhe-elämän kannalta. Työ on epäsäännöllistä ja vaatii paljon matkustamista, siinä on vaikeaa löytää yhteistä aikaa perheen kanssa. Monet kollegat painivat tämän saman ongelman kanssa.”

Globaali huoli

Vaikka työ- ja yksityiselämä vaikuttavatkin nyt seesteisiltä, kaihtaa Kuusiston mieltä yleismaailmallinen huoli.

”Olen nähnyt riittävästi todisteita siitä, että ilmastonmuutos on aivan todellinen uhka. Välttämättä vielä minun elinajanani ei kenties ehdi tapahtua suurta katastrofia, mutta se hirvittää, mitä omat lapset joutuvat tulevaisuudessa kokemaan”, Kuusisto pohtii.

Häntä kauhistuttaa se välinpitämättömyys, joka yhteiskunnallisella tasolla asian suhteen vallitsee.

”Kaikki periaatteessa kannattavat toimia, joilla hillitään ilmastonmuutosta, mutta tosipaikan tullen kukaan ei ole valmis luopumaan mistään.”

Kuusiston visio tulevaisuudesta ei ole kovinkaan ruusuinen.

”Pahoin pelkään, että tulevina vuosina ilmastopakolaisuudesta tikittävät kaikki katastrofin ainekset.”